
Aika: 16.08.2016 klo 18:15 - 19:45

Paikka: Kaupungintalo, kokoushuoneet 1-2

LUETTELO KÄSITELLYISTÄ ASIOISTA

§	Otsikko	Sivu
65	Kokouksen järjestäytyminen	3
66	Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (kuntalaki 51 §)	4
67	Lausunto Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017 - 2019	5
68	Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017 - 2019	18
69	Kiinteistötoimitusmaksutaksa vuodelle 2017	24
70	Yhdyskuntatoimen vuoden 2017 talousarvion sekä vuosien 2018-2019(21) taloussuunnitelman valmistelu	25

Puheenjohtaja Pertti Eklund

Läsnä:	Eklund Pertti Limnell Patrick Fellman Veronica Aspelin Mikael Antskog-Karstinen Anita Enckell Patrick Rekiranta Riitta Nysten Tiina Tupamäki Olavi Rehn-Kivi Veronica Lampinen Jenna Harju Marianna Porvali Leena	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen Kh:n ed. NUVA:n ed. esittelijä/ytj siht.
Allekirjoitukset	Pertti Eklund puheenjohtaja	Leena Porvali sihteeri
Käsitellyt asiat	65 - 70	
Pöytäkirja tarkastettu		
Allekirjoitukset	Mikael Aspelin Tarkastettu sähköpostitse (pvm)	Riitta Rekiranta Tarkastettu sähköpostitse (pvm)
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä	Kauniaisissa	31.8.2016
Todistaa	Karola Nyman ilmoitustaulun hoitaja	

Yhdyskuntalautakunta

§ 65

16.08.2016

Kokouksen järjestäytyminen

YLK 16.08.2016 § 65

Lautakunta

- toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
- valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Mikael Aspelin ja Riitta Rekiranta. Lisäksi todettiin pöydälle jaettava lisämateriaali asioiden 2 ja 6 osalle.

Oheismateriaali

Yhdyskuntalautakunnan pöytäkirja 2016_08_16 tarkastettu

Yhdyskuntalautakunta

§ 66

16.08.2016

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (kuntalaki 51 §)

YLK 16.08.2016 § 66

Lautakunnalle on lähetetty viranhaltijoiden päätöspöytäkirjoja edellisen kokouksen jälkeen tehdyistä päätöksistä, jotka voidaan kuntalain 51 §:n mukaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi. Päätösluettelo on esityslistan **oheismateriaalina**.

YTJ:

Lautakunta merkitsee tiedokseen oheismateriaalista ilmenevät päätökset ja päättää olla käyttämättä kuntalain 51 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Pöydälle jaettiin maankäyttöpäällikön päätös nro 54.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin em. päätös mukaan lukien.

Oheismateriaali

Viranhaltijapäätökset YLK 16 8 2016

Yhdyskuntalautakunta

§ 67

16.08.2016

Lausunto Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017 - 2019

652/00.04.01/2014

YLK 16.08.2016 § 67

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 09 5056 234
kuntatekniikan projekti-insinööri Lennart Långström, puh. 09 5056 387
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

HSL -kuntayhtymän hallitus on kokouksessaan 14.6.2016 päättänyt pyytää taloussuunnitelmaehdotuksesta 2017 – 2019 jäsenkuntien lausunnot 31.8.2016 mennessä.

Lausuntoa pyydetään:

- strategiasuunnitelmasta
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista
- kuntaosuuksien tasosta
- tarkastusmaksun korottamisesta
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2017 - 2019
- ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa tapahtuvasta kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä
- valmiudesta järjestää sähköbussien pikalatausasemat

Lausuntopyyntö on esityslistan **oheismateriaalina**. Lausuntopyyntöön liitetyvä aineisto on julkaistu internet-osoitteessa:

<https://www.hsl.fi/paatoksenteko>

Esityslistat ja pöytäkirjat/Hallitus 14.6.2016. Aineisto on myös nähtävillä kokouksessa.

Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n strategia 2025
 - HSL:n henkilöstöstrategia 2018
 - voimassa oleva toiminta- ja taloussuunnitelma 2016 - 2018
 - hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2016 - 2017 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat
 - vuoden 2015 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteutumätiedot vuodelta 2016
-

Taloussuunnitelma vuosille 2018 - 2019 on laadittu vuoden 2017 kustannustasoon.

Strategiasuunnitelma

HSL:n toimintaa ohjaa vuonna 2014 laadittu strategia, joka ulottuu vuoteen 2025. Perustehtävänä on kehittää ja tarjota sujuvia ja luotettavia liikkumISRatkaisuja asukkaiden tarpeisiin. Visio 2025 kuuluu: "Joukkoliikenne on ykkösvalinta ja Helsingin seutu älykkään, kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnannäyttäjänä." HSL:n arvoja ovat yhteistyö, ympäristövastuu, asiakaslähtöisyys ja jatkuva kehittyminen. Strategiset tavoitteet kaudelle 2017-2019 ovat:

- 1) Sujuvat matkat - Asiakkaiden matkaketju perustuu joukkoliikenteen runkoverkkoon ja sujuviin liityntäyhteyksiin.
- 2) Selkeää palvelua - Tarjoamme asiakkaille ajantasaista tietoa ennen matkaa ja matkan aikana sekä selkeät, helppokäyttöiset ja kohtuuhinnat liput.
- 3) Joukkoliikenne kasvuun - Ohjaamme liikenteen kasvun joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn.
- 4) Tiivis ja vetovoimainen seutu - Raideliikenneverkkoon perustuva liikennejärjestelmä tiivistää yhdyskuntarakennetta ja vahvistaa seudun vetovoimaisuutta.
- 5) Vähemmän päästöjä - Lisäämme vähäpäästöisen liikenteen osuutta joukkoliikenteessä.
- 6) Tehokasta taloutta - Parannamme joukkoliikenteen kustannustehokkuutta ja vahvistamme koko liikennejärjestelmän rahoitus pohjan kestävyyttä.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutasomuutokset

HSL:n runkoverkko laajenee merkittävästi Länsimetron käyttöönoton myötä ja siinä yhteydessä toteutettava Etelä-Espoon linjastouudistus aiheuttaa Kauniaisten kannalta merkittävimmät palvelutasomuutokset. Liityntälinjat Tapiolaan ja Matinkylään tulevat, HSL:n suunnitteluohjeen mukaisesti, tarjoamaan sujuvat yhteydet metroasemille mutta paikallinen palvelutaso heikkenee monessa tapauksessa samalla kun tarvittavien vaihtojen määrä kasvaa.

Muita merkittäviä liikenteen palvelutasomuutoksia suunnitelmakaudella ovat:

- Koillis-Helsingin linjastomuutos 2017
- runkolinja 500 Herttoniemi –Munkkivuori syksyllä 2018
- runkolinja 510 Pasila –Tapiola vuonna 2019
- runkolinjan 560 jatke Matinkylään syksyllä 2019
- runkolinja 570 Mellunmäki – Aviapolis syksyllä 2019
- raitioliikenteen linjastosuunnitelman muutokset vuonna 2017 alkaen

Linjastoa kehitetään keskittämällä tarjontaa vahvoille reiteille. HSL osallistuu pikaraitiotie Raide-Jokerin rakennussuunnitteluun ja rakentamisen ohjaamiseen.

HSL osallistuu suunnitelmakaudella eBusSystems-hankkeeseen, jossa kehitetään sähköbussijärjestelmää. Bussiliikenteen hankinnoissa suositaan tarjousvertailussa sekä haitallisia lähipäästöjä että CO₂-kuormitusta vähentäviä ratkaisuja.

Uusi matkalippujärjestelmä ja seudullinen ajantasainen matkustajainformaatiojärjestelmä (LIJ-hanke) otetaan käyttöön täydessä laajuudessaan vuodesta 2017 alkaen. Lippujärjestelmä vaihtuu TTS-kaudella kaarimaisiin vyöhykkeisiin, joissa lippujen hinnoittelu ei enää perustu kuntarajoihin. Vyöhykkeiden ymmärtämistä tuetaan matkustajainformaatiolla, markkinoinnilla ja palvelumuotoilulla. Lipunmyynnin painopistettä siirretään itsepalvelukanaviin.

Tavoitteena on tarjota matkustajille entistä enemmän ajantasaista tietoa ennen matkaa ja matkan aikana. Reittioppaan uudistus on myös tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2017 alusta. Tavoitteen mukaisesti pyritään kasvattamaan sähköisiin palveluihin rekisteröityneiden asiakkaiden määrä useaan sataan tuhanteen vuoteen 2018 mennessä.

Taloussuunnitelma

Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2017 ovat yhteensä 702,4 milj. euroa. Kasvu edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on 52,8 milj.€ (8,1 %). Vuonna 2018 toimintatulojen arvioidaan olevan 710,2 milj.€ ja vuonna 2019 713,3 milj.€.

Lipputulot ja lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Lipputulosten arvioinnin perustana on käytetty neljän kuukauden toteutumatietojen pohjalta tehtyjä lipputulouennusteita sekä esitetyjä hinnankorotuksia. Lipputulosten (alv 0 %) arvioidaan olevan vuonna 2016 yhteensä 324,6 milj.€ ja 344,0 milj.€ vuonna 2017. Lipputulosten kasvu 6 % perustuu pääosin lippujen hinnankorotuksiin. Lippujen hintoja esitetään korotettavaksi vuonna 2017 keskimäärin 5,5 %. Korotusesitys johtuu pääosin Länsimetron käyttöönoton sekä muun metro- ja junaliikenteen aiheuttamista infra-kustannuksista. Osaltaan kustannuksia kasvattaa myös raideliikenteen operointikustannusten kasvu. Vuosittaiseen lipunmyyntiin vaikuttavan matkustajamäärän arvioidaan kasvavan vuosittain keskimäärin noin 1,0 %, vuodesta 2016-2017 kuitenkin 2%.

Vuonna 2018 lipputulosten arvioidaan olevan 347 milj.€ ja v. 2019 351 milj.€. Kauniaisten lipputulosten arvioidaan vastaavasti olevan kasvusuunnitellut: ennuste vuodelle 2016 on 1,482 milj.€, lausuntoaineistossa vuonna 2017 ne ovat 1,689 milj.€, v. 2018 1,706 milj.€ ja v. 2019 1,724 milj.€.

TTS-esityksessä kuntien keskimääräinen subventiotaso pysyy juuri ja juuri alle 50 %:ssa, vaikka se vuoden 2017 osalta ylittyikin hieman (50,6 %). Mikäli subventioaste haluttaisiin pitää maksimissaan 50 %:ssa myös vuonna 2017, tulisi lipputuloja kerätä lisää n. 4,5 milj.€ ja korottaa lipunhintoja keskimäärin 10,0 % nyt esitetyn 5,5 % sijaan. Espoon ja Kauniaisten sisä-

Yhdyskuntalautakunta

§ 67

16.08.2016

siin lippuihin esitetään 5,7 % korotusta ja pääkaupunkiseudun seutulippuihin 4,8 % korotusta. Kertalippujen hintoja korotetaan keskimäärin 8,9 %, arvolippujen 5,1 % ja kausilippujen 4,7 %.

Kuljettajamyntiä pyritään edelleen vähentämään ja ennakoon myytävälle kertalipuille esitetään annettavaksi 10 % alennus kaikilla vyöhykkeillä. Mobiililiput ovat myös ennakoon myytäviä lippuja.

Kuntien tuki kohdennetaan jatkossakin säännöllisten käyttäjien kausi- ja arvolippujen hintoihin. TTS:ssä suunnitelmakauden lipputulot on arvioitu nykyisen tariffijärjestelmän perusteella. Vyöhykkeisiin perustuva järjestelmä tulee käyttöön aikaisintaan elokuussa 2017.

Kuntaosuudet

Menot, joita ei voida kattaa lippu- tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet ovat talousarvioesityksessä vuonna 2017 yhteensä 342,8 milj.€ ja muodostavat 48,8% HSL:n toimintatuloista. Kuntaosuuksia vähentävänä eränä on huomioitu jäsenkuntien edellisten vuosien yli-/alijäämä yhteensä 14,2 milj.€. (Ennuste kuntaosuuksille vuonna 2016 on 309,9 milj.€ ja TP 2015 oli 298,9 milj.€.)

Kauniaisten kuntaosuus vähennysten jälkeen tulisi lausuntoaineistossa esitetyn mukaisesti olemaan 0,616 milj.€ vuonna 2017, vuonna 2018 se olisi 0,605 milj.€ ja vuonna 2019 0,614 milj.€. Näihin lukuihin ei kuitenkaan ole sisällytetty uuden, aikaisintaan elokuussa 2017 käyttöön otettavan vyöhykemallin vaikutuksia, jotka tähänastisten arvioiden mukaan nostaisivat Kauniaisten kuntaosuutta hyvinkin merkittävästi, jopa n. 600.000 euroa vuositasolla. Vuonna 2016 Kauniainen on budjetoitunut kuntaosuudekseen HSL:n ilmoituksen mukaisesti 0,781 milj.€.

Kuntaosuuslaskentamallia kehitetään ennen kaarimallin käyttöönottoa ja lausuntopyyntö koskee myös tulevaa kuntaosuuslaskennan kehittämistä.

Tarkastusmaksu

Tarkastusmaksu on ollut 80 euroa vuodesta 2007 lähtien. Tarkastusmaksua esitetään tänäkin vuonna korotettavaksi 100 euroon. Tarkastusmaksutuottoja on arvioitu vuonna 2017 kertyvän 5 milj.€, joista luottotappiota koituu kuitenkin 2,5 milj.€.

Valtion tuet

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen määräksi on arvioitu 4,7 milj.€ vuosina 2017 - 2019. Vuonna 2014 tämä tuki HSL:lle oli vielä 6,1 milj.€. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 1,4 milj.€.

Muut tulot

Muut toimintatulot muodostuvat liikennöitsijöiltä laskutettavista laite- ja tilavuokrista, VR:ltä ja Tampereelta laskutettavasta tarkastustoiminnasta, asiakkaiden korttimaksuista sekä muista palvelumaksuista.

Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2017 ovat yhteensä 696,2 milj.€. Toimintamenot kasvavat vuoden 2016 ennusteesta 52,5 milj.€ (8,1 %). Vuonna 2018 toimintamenojen arvioidaan olevan 702,0 milj.€ ja vuonna 2019 706,9 milj.€.

Palveluiden ostomenot vuonna 2017 ovat yhteensä 665,7 milj.€ muodostaen merkittävimmän osan, 95,6 % HSL:n toimintamenoista.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat vuonna 2017 495,9 milj.€, 71,2 % HSL:n toimintamenoista nousten hieman vuoden 2016 tasosta (492,5 milj.€). Joukkoliikenteen kustannustaso nousee keskimäärin 1,2 %. Vuonna 2018 operointikustannukset ovat 502,6 milj.€ ja vuonna 2019 508,1 milj.€.

Bussiliikenteen menot vuonna 2017 ovat yhteensä 307,1 milj.€, sisältäen sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,8 milj.€. Vuonna 2018 bussiliikenteen kustannukset ovat 311,4 milj.€ ja vuonna 2019 313,4 milj.€. Bussiliikenteen vuoden 2017 kustannukset on arvioitu olettaen, että Länsimetro alentaa bussiliikenteen kustannuksia.

Junaliikenteen menot ovat vuonna 2017 yhteensä 88,7 milj.€, vuonna 2018 87,6 milj.€ ja vuonna 2019 89,5 milj.€.

Raitioliikenteen kustannusten vuonna 2017 arvioidaan olevan 54,1 milj.€. Vuonna 2018 kustannuksiksi arvioidaan 57,3 milj.€ ja vuonna 2019 58,6 milj.€.

Metroliikenteen kustannusten vuonna 2017 arvioidaan olevan 42,7 milj.€. Vuosina 2018 ja 2019 kustannuksiksi arvioidaan 43,0 milj.€.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 4,1 milj.€ vuosittain 2017-2019.

Kauniaisten osuus operointikustannuksista vuonna 2017 arvioidaan olevan 1,999 milj.€, vuonna 2018 1,996 milj.€ ja vuonna 2019 2,024 milj.€.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

HSL:n ja sen jäsenkuntien välinen sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta on ollut voimassa vuodesta 2010. Sopimuksen mukaan vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien, merkittävien joukkoliikenneinvestointien johdosta infrakulujen kohdistamisesta sovitaan kokonaan erikseen. Tällaisia uusia, merkittäviä investointeja ovat Länsimetro ja Kehärata.

Talous- ja toimintasuunnitelmassa infrakustannusten jaossa on sovellettu Kehäradan ja Länsimetron osalta 27.5.2015 hyväksytyyn sopimuksen periaatteita. Inframenoihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Pääomakorvauksen laskentape-

Yhdyskuntalautakunta

§ 67

16.08.2016

rusteena ennen vuotta 2010 käyttöön otetun infran osalta on käytetty omaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Uuden infran osalta laskentaperusteena on hankintahinta johon on lisätty 5% rakennusaikainen korko. Pääomalle laskettavana korkona on käytetty infrasopimuksen mukaista viittä prosenttia.

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2017 on 135,6 milj.€. Vuonna 2018 korvaus on 135,8 milj.€ ja vuonna 2019 137,0 milj.€. Korkojen osuus infrakustannuksista on 44,3 milj.€ vuonna 2017.

Kauniaisissa ei ole infrakorvausten piiriin luettavia kohteita. Kauniaisten maksettava osuus infrakustannuksista 2017 arvioidaan olevan 0,247 milj.€ ja vuonna 2018 0,254 milj.€. Vuonna 2019 osuus olisi 0,261 milj.€.

Muut palvelujen ostomenot

Muiden kuin operointipalvelujen ja infrapalvelujen ostoihin käytetään vuonna 2017 34,2 milj.€ (2018: 33,0 milj.€ ja 2019: 32,0 milj.€). Tällaisia menoja ovat esim. ICT-kulut sekä tiedotus- ja markkinointikustannukset. Lisäkustannuksia vuosina 2017-2018 aiheuttaa LIJ-hankkeen valmistuminen ja siirtymäkauden uuden ja vanhan matkalippujärjestelmän rinnakkaiskäyttö.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot ovat vuonna 2017 20,6 milj.€, mikä on 3,0 % toimintamenoista. Edellisvuoden ennusteesta henkilöstömenot kasvavat 0,9 milj. eurolla (4,8 %). LIJ-hankkeessa tarvitaan vielä osan vuotta 2017 ylimääräisiä suunnitteluresursseja. Henkilöstömenot vuosille 2018-2019 on budjetoitu v. 2017 tasoon.

Muut menot

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuodelle 2017 varattu 1,1 milj.€ (v. 2018 ja 2019: 1,0 milj.€).

Vuokrakulut vuonna 2017 ovat 5,3 milj.€ (v. 2018 5,4 milj.€ ja 2019: 4,8 milj.€). Vuokrakulut käsittävät HSL:n toimitilojen vuokrakustannusten lisäksi sähköbusseista maksettavia leasing-vuokria 1,5 milj. euroa sekä VR:lle maksettavia vuokria matkakorttilaitteista 0,2 milj.€.

Muut kulut vuonna 2017 ovat 3,1 milj.€ (v. 2017 ja 2018: 3,5 milj.€). Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan kirjattavan yhteensä 2,5 milj.€.

Toimintakate

Toimintakatteen vuonna 2017 arvioidaan olevan 6,2 milj.€ ylijäämäinen, mikä riittää kattamaan rahoituskulut, joita arvioidaan olevan 0,2 milj.€.

Rahoitustulot ja -menot

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta.

Yhdyskuntalautakunta

§ 67

16.08.2016

HSL on toistaiseksi ollut velaton ja talousarviolainaa ei todennäköisesti tarvitse nostaa myöskään vuonna 2016.

Uusiin investointeihin arvioidaan vuonna 2017 tarvittavan lainaa 20 milj.€, vuonna 2018 10 milj.€ ja vuonna 2019 5 milj.€. Lainakanta vuoden 2019 lopussa olisi noin 31 milj.€. Lainakorkona laskennassa on käytetty 1,5 %. Rahoituksen nettomenojen vuonna 2017 arvioidaan olevan 0,2 milj.€ (v. 2018 ja 2019 0,5 milj.€).

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 6,0 milj. euroa ylijäämäinen, mikä ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Suunnitelmapoistot vuonna 2017 ovat 20,2 milj.€ ja ne kasvavat edellisvuoden ennusteeseen verrattuna 10,2 milj.€ (102,4 %). Suunnitelmapoistojen arvioidaan kasvavan vuosina 2017-2018 LIJ-hankkeen valmistuttua (varaus 2018: 21,9 milj.€ ja 2019: 20,0 milj.€).

Tilikauden 2017 alijäämäksi arvioidaan jäävän 14,2 milj.€, ja se voidaan kattaa edellisvuosien jäsenkunnille kertyneestä kumulatiivisesta ylijäämästä, joka otetaan huomioon kuntaosuuksissa niitä vähentävänä eränä.

Investoinnit

HSL:n investointimenot vuonna 2017 ovat 18,9 milj.€ (v. 2018: 8,7 milj.€ ja v. 2019: 5,6 milj.€). Suunnitelmakauden merkittävin investointi on lippu- ja informaatiojärjestelmä LIJ-hanke, johon suunnitelmakauden 2017 - 2019 aikana käytetään yhteensä noin 13,5 milj.€. Matkustajainformaatiolaitteisiin ja -järjestelmiin (mm. uusi Reittiopas) on varattu suunnitelmakaudelle 7,1 milj.€.

Peruspääoma

HSL:n peruspääoma on 1.1.2016 yhteensä 9,230 milj.€. Kauniaisten osuus peruspääomasta on 0,071 milj. euroa. Peruspääomaosuuksiin ei esitetä muutoksia suunnitelmakaudella. Peruspääomalle ei esitetä maksettavaksi korkoa.

Kuntakohtaisen yli-/alijäämän käyttö

Vuoden 2016 talousarvion mukaan kumulatiivista ylijäämää on käytettävissä yhteensä 42,7 milj.€. Kauniaisten kumulatiivisen ylijäämän 31.12.2016 arvioidaan olevan 0,421 milj.€. Vastaavasti 31.12.2015 ylijäämä oli 0,572 milj.€. Kauniaisten kumulatiivinen ylijäämä on suunniteltu käytettävän vuosina 2017 - 2019 0,140 milj.€ vuosittain kuntaosuutta pienentävänä summana. Ylijäämälle maksetaan korkoa.

Kuntaosuuslaskenta kaarimallissa

Joukkoliikenteen kaarimalliin siirryttäessä kaikki lipputyypit muuttuvat, mikä vaikuttaa lipputulosten ja kustannusten kohdistumiseen HSL:n jäsenkunnille. Kaarimallissa kuntien sisäisiä lippuja ei ole, vaan kaikki vyöhyketyypit ovat seudullisia. Kaarimallissa lipputulot on tarkoitus jakaa nykyisten seutulippujen jakoperiaatteilla, kuntalaisuustietojen perusteella. Kohdistamatomat lipputulot, kuten kertaliput, on jaettava olettaen niiden käytön vas-

taavan esimerkiksi henkilökohtaisten aikuisten ja lasten arvolippujen käyttöä. Myös operointikustannukset jaetaan nykyisin kunnille käytön mukaan. Kuntaosuuslaskentaa on kaarimallin käyttöönoton muutostilanteessa mahdollista tarkastella HSL:n linjaston mukaisena seudullisena kokonaisuutena sekä hakea vaihtoehtoja lipputulojen, operointikustannusten ja yleiskustannusten kohdentamiselle kunnille.

Vaihtoehtoja kuntaosuuslaskennalle kaarimallisissa voisivat olla:

- VE1, Nykymalli
 - Kaarimallin lipputulot jaetaan kuten nykyiset seutulipputulot
 - Kustannukset jaetaan kuten nykyisin, eli operointikustannukset jaetaan liikennemuodoittain ja linjastoittain
- VE2, Nykymallin sovellus
 - Kaarimallin lipputulot jaetaan kuten nykyiset seutulipputulot
 - Kustannukset jaetaan muuten kuten nykyisin, mutta operointikustannuksia ei jaeta linjastoittain vaan liikennemuotokohtaisina kokonaisuuksina

Kaikkia bussilinjoja käsiteltäisiin tässä mallissa kokonaisuutena ja niiden kustannukset jaettaisiin kokonaiskäytön mukaan nykyisten seutulinjojen tapaan. Vaihtoehto voidaan ottaa käyttöön ilman muutoksia perussopimukseen.

- VE3 a, b ja c, Alijäämämalli
 - Operointi- ja yleiskustannuksista vähennetään tulot ja alijäämä jaetaan jäsenkunnille:
 - a) Asukasmäärän mukaan, kunnittain ja kaarittain
 - b) Tarjotun palvelutason mukaan, liikennemuodoittain ja pysäkkeittäin tapahtuvat lähdöt
 - c) Joukkoliikenteen käytön mukaan (tehdyt nousut ja/tai matkustajakilometrit kunnittain)

Vaihtoehtoa ei voida ottaa käyttöön ilman muutoksia perussopimukseen.

Valmius järjestää sähköbussien pikalatausasemat

Yhtenä HSL:n strategisena tavoitteena on vähentää liikenteen päästöjä ja sähköbusseilla liikennöintiä kokeillaan pääkaupunkiseudun eri linjoilla. Tarkoituksena on saada kokemusta liikennöinnin luotettavuudesta, vaadittavasta latausinfrastrasta, sähköbussien tekniikasta, ympäristövaikutuksista sekä vaikutuksista nykyisiin suunnitteluperiaatteisiin ja liikennöintikustannuksiin.

HSL on hankkinut leasingsopimuksella 12 sähköbussia kotimaiselta Linkker bussivalmistajalta liikennöitsijöille 3 vuoden koekäyttöön. Uusia bussiterminaleja suunniteltaessa on tehty varaukset sähköbussien latausjärjestelmiä varten. Tavoitteena on, että vuonna 2025 kaikki liityntälinjat ajetaan sähköbusseilla, joiden käyttämä sähkö on tuotettu kestäväällä tavalla. Hankkeessa luodaan valmiudet kilpailuttaa sähköbussiliikennettä normaalin bussiliikenteen tapaan. Tämä edellyttää jäsenkuntien sitoutumista pikalatausasemien järjestämiseen yhdessä valittaviin kohteisiin. Sitoutuminen

tarvitaan periaatteellisella tasolla kaupunkien lausunnoissa tästä TTS:stä ja yksityiskohtaisella tasolla aina bussiliikenteen tarjouskilpailun yhteydessä.

Lausuntoesitys:

1. Strategiasuunnitelma

Vuonna 2014 laadittu kuntayhtymän strategia on kokonaisuutena onnistunut. Helsingin seudun aseman vahvistaminen älykkään, kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnannäyttäjänä, HSL:n Visio 2025:n mukaisesti, on myös Helsingin seudun MAL 2050 strategisten linjausten mukaista.

Strategiset tavoitteet ovat hyvin asetetut, ne tukevat tätä visiota ja ovat kuntayhtymän perustehtävän hoitamisen kannalta välttämättömät. HSL myös kiitettävästi edistää asetettujen strategisten tavoitteiden toteutumista kaikessa toiminnassaan.

Liikenteen maltillinen keskittäminen runkolinjoihin on toki perusteltua, mutta sisältää myös riskejä. Runkolinjaverkostoon ja hyvin liityntäyhteyksiin perustuvat matkaketjut edistävät joukkoliikenteen tehokkuutta, sujuvuutta, luotettavuutta ja kestävää kehitystä mutta järjestely on samalla omiaan lisäämään tarvittavia vaihtoja. Vaihto on matkustajan kannalta aina sujuvuutta heikentävä tekijä, joka pidentää matka-aikaa ja saattaa vähentää joukkoliikenteen houkuttelevuutta. Runkolinjojen liityntäliikennettä suunniteltaessa on lisäksi nykyistä paremmin voitava erottaa ne yhteystarpeet, jotka eivät suuntaudu runkolinjoille.

Paikallinen liikkumistarve ei rajoitu pelkästään liityntäliikenteeseen, on huolehdittava myös alueiden sisäisten yhteyksien riittävydestä. Joukkoliikenne on merkittävältä osaltaan verovaroin ylläpidettyä palvelua, jolloin sen tulee olla kattavasti käytettävissä. Joukkoliikenneyhteydet lähikouluihin, terveysasemille ja muihin lähipalveluihin tulee jatkossakin turvata. Bussien tulisi kerätä asiakkaat ei vain harvoilta pääkauduilta, vaan myös muiltakin kaduilta vaikka sitten harvemmallalla aikataululla.

Voimakas panostaminen raideliikenneverkkoon perustuvaan liikennejärjestelmään mahdollistaa näiden kehityskäytävien yhteydessä yhdyskuntarakenteen tiivistämisen, mutta pidentää samalla monessa tapauksessa matka-aikoja ja heikentää yhteyksiä laajalla harvaan asutulla seudulla. Tämä saattaa kääntyä tavoitteita ja hyvää saavutettua kehitystä vastaan aiheuttamalla henkilöautoliikenteen lisääntymistä. Joukkoliikenteen saavutettavuus on laajalla seudulla tärkeämpää kuin kaukana kulkevan linjan tiheämpi vuoroväli. Tiiviin seudun vetovoima voi liikennejärjestelmän osalta perustua raideliikenneverkkoon pohjautuvan liikennejärjestelmän hyvään palvelutasoon, mutta se ei saa johtaa palvelutason liialliseen heikentämiseen harvemmin asutuilla alueilla.

Selkeä palvelu ja ajantasaisen tiedon saatavuus on olennainen osa nykyaikaista laadukasta joukkoliikennejärjestelmää. HSL:n matkustajainformaatio on hyvällä tasolla ja Reittiopas paljon käytetty ja erittäin

hyödyllinen sovellus, jonka asiakaslähtöinen kehittäminen on hyvä asia. Sen sijaan lipunmyyntijärjestelmän kehittäminen kohti ainoastaan itsepalvelu- ja sähköisiä kanavia ei ole kannatettavaa. Lipun hankkimisen tulee olla yksinkertaista ja helppoa kaikenikäisille ja myös satunnaisille matkustajille.

Joukkoliikenteen aktiivinen markkinointi ja liikenteen kasvun ohjaaminen myös kävelyyn ja pyöräilyyn on tärkeä strateginen tavoite Helsingin seudulla.

Vähäpäästöisen liikenteen osuuden lisääminen myös bussiliikenteessä on urauurtava hanke, jolla on edellytyksiä tehokkaasti vähentää haitallisia pienhiukkasia ja CO₂-päästöjä. Kaiken kaikkiaan HSL tekee ansiokasta työtä ympäristön hyväksi monin eri tavoin.

Joukkoliikenteen kustannustehokkuuden edelleen parantaminen ja liikennejärjestelmän rahoituspohjan kestävyuden vahvistaminen on edellytys huomattavien hankkeiden toteutukselle. Toisaalta on huolehdittava siitä, että hankkeita käynnistetään vain taloudellisten edellytysten täytyessä. Kuntien taloudellinen tilanne ei mahdollista subventioasteen nostamista nykyisestä päätetystä 50%:sta. Lippujen hintojen liiallinen nostaminen puolestaan voi vähentää joukkoliikenteen käyttöä. Toiminnan ja talouden suunnittelussa tulee nykyistä enemmän kiinnittää huomiota yhtäaikaisten, kustannuksia voimakkaasti lisäävien kehityshankkeiden välttämiseen.

2. Liikenteen palvelutasot ja muutokset

HSL:n tavoitellessa kuntarajoista riippumatonta joukkoliikennejärjestelmää mm. uuteen vyöhykkeisiin perustuvan ns. kaarimallin myötä, tulee asia ottaa huomioon myös joukkoliikenteen suunnitteluohjeessa niin, että joukkoliikenteen järjestäminen suuntautuu asukkaiden käyttämiin alue- ja paikalliskeskuksiin kuntarajoista riippumatta. Esimerkiksi Kauniainen on osalle Espoon alueita lähin tai käytetyin paikalliskeskus.

3. Kuntaosuuksien taso

Vaikka vuoden 2016 ennusteessa operointikustannukset ovat talousarviossa 2016 esitettyjä pienemmät, kohdistuu suunnitelmakaudella 2017 - 2019 kuntaosuuksiin voimakkaita kasvupaineita mm. suurten infrahankkeiden, lippu- ja informaatiojärjestelmän uudistamisen ja uuden tariffijärjestelmän myötä. Kuntaosuuksia nostavia tekijöitä on useita, ja suuret uudet hankkeet ovat epäilemättä pääosin perusteltuja, mutta kokonaisuutena kustannuskehitystä ei voida pitää hallittuna eikä se vastaa jäsenkuntien omistajaohjauksen lausunnoissaan asettamia taloudellisia tavoitteita.

Keskeisten suurten hankkeiden, Länsimetron ja LIJ:n toistuvat myöhästymiset ovat lisänneet merkittäväällä tavalla kustannuksia ja luovat epävarmuutta tulevaan budjetointiin.

Huomattava on, että lausuntoaineiston kuntaosuuksiin ei edelleen-

kään ole sisällytetty uuteen vyöhykejärjestelmään siirtymisen vaikutuksia edes suuntaa-antavina arvioina. Erityisesti Kauniaisten kuntaosuuteen on tällä uudistuksella aiempien arvioiden mukaan suuri korottava vaikutus.

4. Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Kustannuspaine kohdistuu vastaavasti myös lippujen hintoihin samoista syistä kuin kasvupaine kuntaosuuksiin. Suunnitellut lippujen hintojen korotukset ovat merkittävät ja kehityssuunta huolestuttava joukkoliikenteen houkuttelevuuden kannalta. Esitetyt lipun hintojen keskimääräiset muutokset ovat kuitenkin perusteltuja kuntaosuuksien tason pysyttämiseksi taloussuunnittelukaudella keskimäärin enintään 50 % tasolla kokonaiskustannuksista, kuten jäsenkunnat ovat edellyttäneet. Korotukset ylittävät operointikustannusten nousun (vuonna 2017 sisäiset liput keskimäärin 6,1 % ja seutuliput keskimäärin 4,7 %), mutta lippujen hintojen tulee vastata todellisten kokonaiskustannusten nousua, mukaan lukien infrakustannusten nousu, ellei viimeksi mainittujen osalta onnistuta laajentamaan hankkeiden rahoituspohjaa. Tämä olisi suositeltavaa, sillä merkittävien infrahankkeiden vaikutuspiiri ulottuu HSL-kuntia laajemmalle alueelle.

Korotusten kohdistaminen vuosittain ensisijaisesti kertalippuihin (+8,9 %) vähentää joukkoliikenteen suosiota satunnaiskäyttäjien keskuudessa. Kasvupotentiaalia voisi muuten olla juuri tässä ryhmässä, koska joukkoliikenteen käyttöaste työmatkaliikenteessä on jo Helsingin seudulla ilahduttavan korkea. Lipputuloloja tulisikin hintojen noston lisäksi pyrkiä kasvattamaan joukkoliikenteen käyttäjämääriä ja käyttäjäkuntaa lisäämällä, ja matkustajainformaation kehittyessä tähän pitäisi olla hyvät mahdollisuudet.

Ennakkoon myytävien kertalippujen 10 % alennus on toisaalta perusteltu, joskin uuden lipputuotteen luominen on myös hieman arveluttavaa pyrittäessä yksinkertaistamaan valikoimaa. Olennaista kertalippujen hankinnassa on lipun hankkimisen helppous.

5. Tarkastusmaksu

Kauniainen on lausunut tarkastusmaksun korotusesityksestä aiemmissa TTS-lausunnoissaan vuosina 2012-2015. Kaupungin kanta on edelleen, että matkalippujen tarkastustoiminnan ainoa tavoite tulee olla liputta matkustamisen väheneminen. Tavoitteeseen pääsyä pitää helpottaa satunnaisellekin matkustajalle selkeällä informaatiolla ja helppokäyttöisellä lipunmyyntijärjestelmällä, jotta perusteettomia tarkastusmaksuja ei lankea matkustajille, jotka eivät tunne järjestelmää. Erityisesti siirryttäessä uuteen vyöhyke- sekä lippu- ja informaatiojärjestelmään, ei maksua tule korottaa.

Tarkastusmaksun tason on myös oltava kohtuullinen suhteessa muihin, esim. pysäköintivirhemaksun suuruuteen. Nykyinen tarkastusmaksu 80 € on suuruudeltaan riittävä, eikä ole luultavaa, että liputta matkustettaisiin liian alhaisen tarkastusmaksun takia.

Yhdyskuntalautakunta

§ 67

16.08.2016

6. Kuntakohtaisen yli-/alijäämän käyttö

HSL:n tilinpäätöksen osoittaman kuntakohtaisen yli-/alijäämän hyödyntäminen seuraavien vuosien talousarvioissa on oikeudenmukainen ja kannatettava järjestely.

7. Kuntaosuuslaskenta kaarimallissa

Kaarimallin kuntaosuuslaskennassa nykyisen mallin mukainen käytäntö, VE1, jossa lipputulot jaetaan kuten seutulinoilla on nykyisen perussopimuksen puitteissa toteutettavana ratkaisuna ensisijainen vaihtoehto. Esitetty nykymallin sovellus VE2 voi myös olla harkitseminen arvoisen jos se oleellisesti vähentää työtä kustannusjaon määrittelyssä.

Kuntaosuuslaskennan muuttaminen nykyistä yksinkertaisemmaksi olisi jollain aikavälillä harkinnan arvoista, esimerkiksi perussopimuksen laajemman päivitystarpeen yhteydessä, mutta tällöin tulisi kustannus- ja muita vaikutuksia ensin tutkia huolellisesti. Oikeudenmukainen lähtökohta mahdollisessa uudistuksessa olisi jakaa kustannuksia kunnille joukkoliikenteen käytön mukaisesti. Tällöinkin, kuten nykyäänkin, tulisi olla huolellinen pienten otantojen aiheuttamien vääristymien poistamisesta esim. lippulajitutkimuksissa.

8. Valmius järjestää sähköbussien pikalatausasemat

Kauniaisissa ei tilanpuutteen vuoksi ole järjestettävissä bussiterminaleja tai vilkkaita kääntöpaikkoja sähköbussien latausmahdollisuutta ajatellen.

Kaupunki suhtautuu kuitenkin myönteisesti sähköisen bussiliikenteen edistämisyrittämyksiin ja antaa tässä lausunnossaan tukensa HSL:n sähköbussijärjestelmän kokeiluhankkeelle. Lisäksi Kauniainen sitoutuu muiden jäsenkuntien vastaavasti sitoutuessa, osallistumaan tarvittavan latausinfrastruktuurin hankintaan kuntaosuutensa suhteessa.

YTJ:

Lautakunta päättää esittää KH:lle, että se antaisi HSL:n hallitukselle esityksen mukaisen lausunnon HSL- kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2017 - 2019.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä vuosille 2016-2021, määräaika 20.5.2016
JULK_HSL Lausuntopyyntö jäsenkunnille

Yhdyskuntalautakunta

§ 67

16.08.2016

Oheismateriaali

HSL kuntaosuudet 2017-2019
HSL kuntaosuuksien laskentaperusteet
HSL kuntaosuuksien laskenta kaarimallissa

Yhdyskuntalautakunta

§ 68

16.08.2016

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017 - 2019

667/00.04.01/2014

YLK 16.08.2016 § 68

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 09 5056 234
kuntatekniikkapäällikkö Jaakko Koivunurmi, puh. 09 5056 756
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Taustaa

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio ja taloussuunnitelma vähintään kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. HSY:n hallitus päätti kokouksessaan 17.6.2016, kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti, pyytää 2.9.2016 mennessä jäsenkuntien lausunnot toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2017–2019 ennen sen hyväksymistä.

Lausuntoa pyydetään:

- HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2017-2019
- vesihuollon investointiohjelmasta vuosille 2017-2026
- jätehuollon investointiohjelmasta vuosille 2017-2026

Lausuntopyyntö on esityslistan **oheismateriaalina**. Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2017–2019 on nähtävillä kokouksessa ja se löytyy myös HSY:n internet –sivuilta osoitteesta:

<https://www.hsy.fi/fi/tietoa-hsy/paatoksenteko/Sivut/Esityslistat-ja-poytakirjat.aspx>

Hallitus, pöytäkirja 17.06.2016, § 83 HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2017-2019.

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2017-2019 tavoiteasetanta perustuu yhtymäkokouksen 14.11.2014 hyväksymään strategiaan 2020. Tavoitteita on terävöitetty vähentämällä niiden määrää aiemmista vuosista siten, että ne entistä paremmin fokusoivat toimintaa strategian toteutumisen kannalta keskeisiin asioihin. Kaikki tavoitteet ovat numeraalisia, mitattavia ja helposti raportoitavia. Tavoitteiden pohjana ovat strategiset päämäärät:

- ympäristön tila on parantunut
 - toimintavarmuus on korkea ja verkostojen toiminta on optimoitu
 - HSY:n palvelut vastaavat asiakasryhmien tarpeisiin ja asukaskokemus on parantunut
 - HSY:llä on merkittävä rooli alueen materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisessa sekä materiaalivirtojen hyödyntämisessä
 - tuottavuus on merkittävästi ja mitattavasti parantunut ja rahoituksen hallittu tasapaino on saavutettu niin, että myös investointimenot kate-
-

Yhdyskuntalautakunta

§ 68

16.08.2016

taan tulorahoituksella.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen =1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon talousmallioletukset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2017 on käytetty 1,2 %:ia, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen talousarvion valmistelussa. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2017 hintatasossa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen 22.4.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2017-2026, joista jäsenkunnilta pyydetään lausuntoa alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa ei ole otettu huomioon Ekokem Oyj:n osakekauppaa. Tämä sisällytetään syksyllä laadittavaan lopulliseen talousarvioesitykseen.

Yhteenvedo toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017–2019

Toiminta:

HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän arvioidaan kasvavan vuosittain noin 0,4 % perustuen toiminta-alueen arvioituun 1,5 % vuosikasvuun ja toisaalta veden ominaiskulutuksen ennakoituun 1,1 % vuosittaiseen vähenemiseen. Vuonna 2017 verkostoon pumpatun veden määrän arvioidaan olevan 90,7 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 73,3 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 137,3 miljoonaa m³.

Vuonna 2017 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,3 miljoonaa jätteastiyyhennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 300 000 tonnia. Lisäkasvua syntyy, kun kartongin kiinteistökohtainen keräys ja sako- ja umpikaivolietten kuljetukset siirtyvät kokonaisuudessaan HSY:n järjestämäksi vuoden 2017 aikana.

Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä 228 000 tonnia. Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 311 000 tonnia, josta biojätettä on 48 000 tonnia ja muita hyödynnettäviä jätteitä noin 189 000 tonnia. Vastaanotettavien maa-ainesten määräksi arvioidaan noin 59 000 tonnia.

Henkilöstö:

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2016 - 2018. Yksityiskohtaisella tasolla laaditun suunnitelman mukaisesti henkilöstömäärän lasku loivenee suunnitelmakauden aikana. Vuoden 2017 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 758,5 htv, kun se vuonna 2016 suunnitelman mukaisesti on 768,5 htv. Henkilöstö-

Yhdyskuntalautakunta

§ 68

16.08.2016

määrien toteutumat ovat jääneet suunniteltua alemmalle tasolle.

Käyttötalous:

HSY:n toimintatuotot vuonna 2017 ovat 354,7 miljoonaa, 4,1 miljoonaa (1,2 %) enemmän vuoden 2016 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien muutokset sekä vesitaksissa oletetun inflaatiokorotuksen lisäksi 2,0 % reaalikorotus. Jätehuollossa korotuksia ei ole oletettu tehtävän.

HSY:n toimintamenot vuonna 2017 ovat 178,6 miljoonaa euroa, 1,3 miljoonaa (-0,7 %) vähemmän vuoden 2016 ennusteeseen verrattuna. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset, kuten sopimukset palopostien kunnossapidosta, vesihuollon vuotohallintastrategiaan liittyvistä toimenpiteistä ja vuoden 2017 lopulla tapahtuvasta muutosta uusiin toimitiloihin. Jätehuollossa toimintakuluihin vaikuttaa jätteenkuljetuksen käsittelyosuuden läpilaskutuksen vaiheittainen lopettaminen, jolla kuitenkin ei ole tulospäätöksestä vaikutusta.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Nämä kuntaosuudet ovat n. 1 % HSY:n toimintatuloista (v.2017 4,19 milj. euroa) ja niillä katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon kulut, joita ei muuten saada katettua. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa ja Kauniaisten osuus on 1 %, mikä tarkoittaa suunnitelmakaudella 42 000 € v.2017, 42 000 € v.2018 ja 43 000 € v.2019. Kuluvan vuoden kuntaosuus on 41 000 €. Osuus on budjetoitu ympäristötoimen käyttötalousarvioon.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2017 on 178,0 miljoonaa (50,2 %), kun se vuonna 2016 ennustetaan olevan 172,6 miljoonaa (49,2 %). Toimintakate paranee koko suunnitelmakauden ollen 189,1 miljoonaa (52,7 %) vuonna 2019.

Nettorahoituskulut vuonna 2017 ovat 67,6 miljoonaa, 1,0 miljoonaa vuoden 2016 ennustettua tasoa enemmän. Korkokuluista 63,0 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Näiden osuus vähenee suunnitelmakauden lopulla, kun perustamislainojen ensimmäiset lyhennykset alkavat vuonna 2019. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 1,0 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2017 vuosikate on 110,4 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 188,3 miljoonaa euroa. Vuosikate paranee koko suunnitelmakauden ajan, mutta siitä huolimatta erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 331 miljoonaa euroa toteutuvasta investointitasosta riippuen. Jätehuollon toimialalla tulorahoitus kattaa toimialan investoinnit täysimääräisesti kaikkina suunnitelmavuosina.

Tilikauden tulos vuonna 2017 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen +12,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarauksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on +12,4 miljoonaa euroa.

Investoinnit:

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen 22.4.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2017-2026, joista jäsenkunnilta pyydetään lausuntoa alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Vuonna 2017 investoinnit ovat yhteensä 167,7 miljoonaa euroa, josta 150,3 miljoonaa on vesihuollon ja 12,4 miljoonaa jätehuollon investointeja.

Vesihuollon investoinnit

Investointisuunnitelman rakenne perustuu kaupunkien kehittymisen mukaisiin investointeihin (kaupunkilähtöiset investoinnit) ja vesihuoltojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen mukaisiin investointeihin (vesihuoltolähtöiset investoinnit). Vesihuoltolähtöiset investoinnit on jaettu edelleen vedenhankinnan ja -puhdistuksen investointeihin, verkostoinvestointeihin sekä jätevedenpuhdistuksen investointeihin.

Toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen edellyttämät investoinnit suunnitelmakaudelle 2017–2019 ovat yhteensä 108 miljoonaa euroa. Suunnitelmakauden merkittäviä hankkeita ovat mm. Finnoo ja Suurpelto Espoossa, Jätkäsaari, Kalasatama ja Pasila Helsingissä sekä Kehäradan asemaseudut Vantaalla.

Vedenhankinnan ja -puhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudelle 2017-2019 ovat yhteensä 19,8 miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit kaudella ovat Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen ja rakennustekninen saneeraus sekä Kuninkaanlähteen pohjavedenottamon uudistaminen.

Vedenjakelun ja viemäröinnin investoinnit suunnittelukaudelle 2017-2019 ovat yhteensä 148,6 miljoonaa euroa. Vedenjakeluverkoston merkittävimmät investoinnit suunnitelmakaudella ovat Hiekkaharjun uuden vesitornin rakentaminen, uudet yhteydet Vanhastakaupungista Ala-Tikkurilaan, Ilmalan painepiiristä Myyrmäkeen ja Mäkkylästä Kauniaisten vesitornille sekä Helsingin keskusta-alueen tunnelivesijohtoverkon täydentäminen energia-tunneliin rakennettavalla Mäkelänkatu-Junatie runkovesijohdolla.

Merkittävimmät viemäröintijärjestelmän investoinnit suunnitelmakaudella ovat Kivistön ja Koillis-Espoon runkoviemäri, Laajasalon pumppaamon painevieman kahdentaminen sekä Jokivarsi-Mikkola runkoviemäri.

Verkostosaneerauksessa keskitytään runkoyhteyksien toiminnan varmistamiseen. Merkittävä osa verkostosaneerauksista tehdään yhteishankkeina kaupunkien katutöiden yhteydessä.

Jätevedenpuhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudella 2017-2019 ovat yhteensä 268,4 miljoonaa euroa. Merkittävin investointi suunnitelmakau-

Yhdyskuntalautakunta

§ 68

16.08.2016

della on Blominmäen jätevedenpuhdistamo, jonka rakentamiseen on suunnitelmakaudella varattu 251,3 miljoonaa euroa.

Jätehuollon investoinnit

Aluepalvelulähtöisistä investoinneista vuoden 2016 kesällä aloitettiin Jorvaksen Sortti-aseman rakennustyöt. Rakennustöitä jatketaan vuoden 2017 aikana niin, että Sortti-asema on käyttöönotettavissa loppuvuodesta 2017.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa jatketaan ympäristövaikutusten hallinnan ja alueiden sekä toimintojen kehittämiseen liittyviä tehtäviä.

Biojätteen käsittelylaitosten toimintavarmuuteen panostetaan tekemällä yläpitosaneerauksia ja asfaltoimalla kompostointituotteiden jälkikypsytyksenttiä.

Uusiutuvan energian käyttöä edistetään varautumalla aurinkoenergian hyödyntämiseen HSY:n toimipisteissä.

Muina investointeina varaudutaan Seutulan käytöstä poistetun kaatopaikka-alueen perustilan selvittämiseen ja kunnostamiseen viranomaisten edellyttämällä tavalla. Seutulan alueen suunnitelmallinen kehittäminen kiertotalouden tarpeisiin sisältyy suunnitelmakauden vuosien 2018 ja 2019 investointihankkeisiin.

Rahoitus:

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,2 miljardia euroa, josta Kauniaisten osuus on 4,386 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2016 ennusteen mukaan noin 300 miljoonaa, mikäli vuoden 2016 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosien ennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, jonka vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 331 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 83 miljoonalla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 587 miljoonaa euroa.

Lähivuosien erittäin suurista investoinneista johtuen HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko suunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2019 lopussa 23,6 % kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 25,1 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavasta ulkopuolisesta lainarahoituksesta johtuen heikentää omavaraisuutta.

Esitys lausunnoksi:

HSY –kuntayhtymä on profiloitunut luotettavana vesi- ja jätehuollon palvelujen sekä ajantasaisen seutu- ja ympäristötiedon tuottajana. Strategiset

Yhdyskuntalautakunta

§ 68

16.08.2016

päämäärät ja niistä johdetut tavoitteet ovat hyvin asetetut ja niiden seuranta, perustuen selkeisiin mittareihin ja aikasarjoihin, on onnistunut. Korkeaan toimintavarmuuteen ja verkostojen toiminnan optimointiin liittyvät hankkeet ovat erittäin tärkeitä ja niihin tulee jatkossakin HSY:n ydintehtävänä kiinnittää eniten huomiota. Ympäristön tilan parantamiseen tähtäävät toiminnot ovat niin ikään erittäin kannatettavia. Suuntaus jätteiden kaatopaikkakäsittelystä niiden hyödyntämiseen on oikea. HSY:n mahdollisuudet seudullisena toimijana koordinoida tehokkaita materiaalivirtoja tulee hyödyntää tavoitteiden mukaisesti.

HSY on alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan todennut, että tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän vesihuollon varsin merkittäviä investointeja ja lainojen lyhennyksiä. Tavoitteeksi asetettu rahoituksen tasapaino niin, että myös investointimenot katetaan tulorahoituksella, ei siis taloussuunnitelmakaudella ole vesihuollon osalta realistinen tavoite. Suunnitellut investoinnit ovat epäilemättä tarpeelliset, mutta ne perustuvat lähtökohtaisesti ulkopuoliseen lainarahoitukseen. Tämäkin on perusteltua, jotta suurilta taksakorotuksilta voidaan välttyä. Pitemmällä aikavälillä rahoituksen tasapainoa tulee tavoitella investointitarpeiden nykyistä kriittisemmän tarkastelun kautta, ja samalla huolehtien taksojen kohtuullisuudesta siten, että korotukset vastaisivat korkeintaan yleisen kustannustason nousua.

Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan jätehuollon toimialalla tulorahoitus kattaa toimialan investoinnit täysimääräisesti kaikkina suunnitelmavuosina.

Tuottavuuden parantamista tulee edelleen jatkaa ja kustannusten nousua on hillittävä siten, että talousarvion ja -suunnitelman laadinnan lähtökohtana oleva tuottavuustavoitteen keskimääräinen =1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen saavutetaan.

HSY:n ja Kauniaisten yhteistyö on sujunut hyvin sekä käytännön hankkeissa että puitesopimuksen perusteella laadittujen palvelusopimusten osalta. HSY on laatinut myös ohjeen, missä on selkeytetty vesihuoltoinvestointien kustannusarvion ja -jaon perusteita HSY:n ja jäsenkunnan kesken.

YTJ:

Lautakunta päättää esittää KH:lle, että se antaisi HSY:n hallitukselle esityksen mukaisen lausunnon HSY- kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2017 - 2019.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Lausuntopyyntö HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017-2019, määräaika 2.9.2016
JULK_HSY Lausuntopyyntö

Yhdyskuntalautakunta

§ 69

16.08.2016

Kiinteistötoimitusmaksutaksa vuodelle 2017

733/02.05.00/2014

YLK 16.08.2016 § 69

Lisätiedot:

kiinteistöinsinööri Johanna Määttä, puh. 09 5056 253
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kiinteistötoimitusmaksulain (KtmL 558/95) mukaan kiinteistötoimituksesta ja muusta kiinteistönmuodostamislain mukaisesta toimenpiteestä ja tehtävästä sekä näihin verrattavista muista toimituksista ja tehtävistä perittävä maksu tai sen laskentaperusteet määrätään kunnanvaltuuston päättämässä kiinteistötoimitusmaksutaksassa (KtmL 4 §). Kiinteistötoimitusmaksu peritään kunnalle (KtmL 2 §).

Nykyinen taksa (**oheismateriaalina**) on ollut voimassa 1.1.2016 alkaen. Ehdotus uudeksi kiinteistötoimitusmaksutaksaksi on esityslistan **liitteenä**. Taksan maksuja on korotettu huomioiden kustannusten nousu ja yhdyskuntatoimen muiden taksojen korotukset.

YTJ:

Lautakunta esittää, että KH ehdottaa KV:lle esityslistan liitteen mukaisen kiinteistötoimitusmaksutaksan hyväksymistä siten, että uudet maksut tulevat voimaan 1.1.2017.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Kiinteistötoimitusmaksutaksa 2017 (Ehdotus)

Oheismateriaali

Kiinteistötoimitusmaksutaksa 2016

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

Yhdyskuntatoimen vuoden 2017 talousarvion sekä vuosien 2018-2019(21) taloussuunnitelman valmistelu

152/02.02.00/2016

YLK 16.08.2016 § 70

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 09 5056 234
toimialasihteeri Leena Porvali, puh. 09 5056 233
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Talousarvion ja -suunnitelman laadintaprosessi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota kokouksissaan 12.10 ja 19.10.2016, valtuustokäsittely on 14.11.2016. Lautakunta kohtainen talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu käsittää käyttötalousarvion vuodelle 2017 sekä henkilöstö- ja investointisuunnitelman vuosille 2018-2019(21). Valtuusto päättää sitovista määrärahoista tulosaluetasolla. Investoidun pääoman koron ja poistojen, sekä sisäisten vyörytysten osuudet tarkentuvat valtuuston budjettikäsittelyyn mennessä.

Investointiohjelma vahvistuu valtuustokäsittelyn myötä marraskuussa ja siihen perustuva lopullinen työohjelma tuodaan lautakunnalle hyväksyttäväksi vuoden 2017 alussa. Talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kaupungin kehittämisstrategian, joka kuluvalle valtuustokaudelle perustuu valtuuston toimintakautensa alussa järjestetyssä strategiaseminaarissa esille nostamiin valtuustokauden päätöksenteon kannalta tärkeisiin painopistealueisiin ja näitä toteuttaviin usein myös poikkihallinnollisiin toimenpiteisiin. Toimialat työstävät ja tarkentavat talousarviovuoden tavoitteitaan tältä pohjalta.

Osavuosikatsauksissa (30.4. ja 31.8.) raportoidaan strategisten tavoitteiden vuositoteutumisesta sekä käyttötalousarvion toteutumisesta tulosaluetasolla ja mahdollisista poikkeamista. Investointihankkeiden etenemistä seurataan kuukausittaisten toteutumien perusteella ja osavuosikatsauksien raportointiin ajoittuvien seurantalavereiden yhteydessä.

Yleiset lähtökohdat ja talousarvion puitteet

Kaupungin taloudellinen tilanne on haastava. Suurin syy negatiiviseen kehitykseen on ollut toimintakulujen liian nopea kasvu. Muita merkittäviä syitä ovat verotulojen kasvun pysähtyminen ja valtionosuuksien olennainen väheneminen, vuonna 2017 jopa niiden kääntyminen menoeräksi. Lisähaastetta taloudelle tuo suurista investoinneista aiheutuva poistojen voimakas kasvu. Edelleen, vuosina 2015 ja 2016 maanmyyntitulot Koivuhovin alueelta ovat pitäneet kaupungin vuosikatteen positiivisena, mutta nämä tulot ovat olleet luonteel-

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

taan kertaluonteisia, eikä vastaavan suuruusluokan tuloja ole ainakaan lähi-vuosina odotettavissa. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talouden tasapainottamisen ohjelman kokouksessaan 25.4. ja kaupunginhallitus kokouksessaan 27.4. toimialakohtaiset tulo- ja menokehyykset siten, että ne toteuttamalla saavutetaan valtuuston päättämän tasapainottamisohjelman raja-arvot. Toimialoja on lisäksi kehoitettu ryhtymään toimenpiteisiin kuluvan vuoden käyttömenojen vähentämiseksi.

Kehysvalmistelun lähtökohtana rahatoimistossa on käytetty vuoden 2015 tilinpäätöstä ja vuoden 2016 talousarviota. Toimialoja on pyydetty tarkastelemaan kriittisesti omia toimintojaan suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin sekä toimittamaan tiedot tulevista olennaisista muutoksista. Nämä seikat on huomioitu kehysvalmistelussa. Lisäksi kehyyksessä on huomioitu väestönkasvuennuste sekä kunnille ennustetut kustannustason muutokset (1,3 % vuonna 2017; VM 14.4.2016, Taloudellinen katsaus kevät 2016).

Kustannustasoa edellytetään tehostettavan 1,5 %:n verran, minkä lisäksi toimialoille on kohdistettu kaupunginvaltuuston hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman mukaiset säästötavoitteet. Yhdyskuntatoimen osalla tämä lisäsäästö on prosentuaalisesti 3,1 %. Euromääräisesti vähennystä vuoden 2016 käyttötalousarvioon on 354.000 euroa. Talouden tasapainottamisen tavoitteet on huomioitu raamin mukaisesti toimialan menotalousarvion valmistelussa sekä taksojen ja maksujen määrittelyn yhteydessä.

Taloussuunnitelman yhteydessä laaditaan investointiohjelma vuosille 2017 - 2021. Kaupungin voimassa oleva investointiohjelma on varsin raskas, ja mikäli se toteutetaan täysimääräisenä, on talouden tasapainottamisen tavoitteet huomioon ottaen seuraava uusi investointihanke mahdollinen vasta vuonna 2024. Odotettavissa on kuitenkin esim. kiinteistöjen kuntoarvioiden pohjalta lisätarpeita ohjelmaan toistaiseksi sisältymättömille peruskorjauksille, joihin vuosittainen rakennusten yllä- ja kunnossapitoinvestointien määräraha ei riitä. Kaupungin säännönmukaiset vuosittaiset investointitarpeet, sisältäen em. rakennusten ylläpitokorjaukset, liikenneväylien ja yleisten alueiden muutostyöt sekä koneiden, kaluston, IT-järjestelmien ja muun irtaimiston uusiminen ovat noin 3 milj. euroa / vuosi.

Vuonna 2015 hyväksytyyn investointiohjelmaan sisältyy hankkeita yhteensä n. 49 milj. euroa vuosille 2016 - 2020. Näistä merkittävin yksittäinen hanke on Villa Bredan peruskorjaus ja laajennus, 15 milj. euroa. Kaupungin tavanomainen tulorahoitus ei riitä investointiohjelman toteuttamiseen, vaan kaupunki tarvitsee niihin ulkoista lainarahoitusta.

Yhdyskuntatoimen tulo- ja menokehyykseen on edellisten vuoden tapaan yhdistetty toimialan molempien lautakuntien, yhdyskuntalautakunnan ja rakennuslautakunnan tulot ja menot. Lautakuntakohtaiset talousarviot hyväksytään kunkin lautakunnan kokouksissa. Maankäytön tonttituotot ja maankäyttösopimuskorvaukset on eriytetty omalle kustannuspaikalle.

Kaupungin kehittämisstrategia

Kauniaisten kaupungin visio ja arvot perustuvat KV:n ja KH:n muotoilemaan valtuustokauden 2009-2012 strategiapohjaan. Vision mukaisesti

Kauniainen on tulevaisuuteen suuntaava, kulttuuriperintöä kunnioitava, ihmisläheinen kaupunki, jonka viihtyisä ympäristö ja ajanmukaiset kaksikieliset palvelut edistävät yhteistä hyvinvointia.

Vision pohjalta työstetyt kaupungin arvot ovat seuraavat:

1. Turvallisesti lähellä läpi elämän – Trygg närhet genom livet
2. Aito yhteisöllisyys – Äkta gemenskap
3. Elävä kaksikielisyys – Levande tvåspråkighet
4. Luonnonläheisyys – Närhet till naturen
5. Ketterä kehittyminen – Smidig utveckling

Valtuustokauden painopistealueet ja tavoitteet on luonnosteltu KV:n ja KH:n keskustelujen mukaisesti ja pohjautuen em. visioon ja arvoihin. Edelleen tavoitteista johdetaan vuosittain yksityiskohtaisemmat toimiala/tulosaluekohtaiset toiminnalliset tavoitteet, joiden toteutumisesta raportoidaan seurantalomakkeen tulossarakkeessa (**oheismateriaali**).

Kehittämisstrategian vuositavoitteet 2016

Kehittämisstrategian toteuttaminen edellyttää hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä ja kaikkien hallintokuntien sitoutumista niiden edistämiseen omassa toiminnassaan. Erityisesti yhdyskuntatoimen toimialaan liittyvät painopistealueet ja niitä toteuttavat vuositavoitteet ovat seuraavat:

1. Varmistetaan mahdollisuus kohtuuhintaiseen asumiseen

Kaupunki pyrkii luomaan sellaiset asunto-olosuhteet, että tarjolla on monipuolisesti erilaisia asuntoja niin kooltaan kuin asumis- ja omistusmuodoiltaan. Lisäksi erityisen tärkeänä pidetään asuntotarjonnan riittävyttä nuorisolle, nuorille perheille, erityistä apua ja tukea asumisessaan tarvitseville sekä kaupungin henkilökunnalle. Toteutus perustuu kaupungin asunto-ohjelmaan 2012 – 2016 (2020).

- 1.1 Kehitetään kaupunkia aktiivisesti Maankäytön ja asumisen kehityskuva 2015:n tavoitteiden mukaisesti tulevaisuuden tarpeet ennakoiden. Kaupunkirakennetta täydentävällä ja tiivistävällä kaavoituksella mahdollistetaan monipuolisen kerrostalotuotannon lisääminen. Pientaloalueilla kaavoitus painottuu kulttuurihistoriallisten arvojen turvaamiseen sekä rakentamismahdollisuuksien parantamiseen.
- 1.2 Kaupunki edistää uuden MAL-sopimuksen asuntotuotannon tavoitteita: 288 asuntoa sopimuskaudella 2017-2020, joista 86 kpl tuettua asuntotuotantoa ja 58 kpl 40-vuotista vuokra-asuntotuotantoa. Päivitetyssä asunto-ohjelmassa esitetään asuntotuotannon kohdealueet ja lukumäärät.

Mittari: Toteutuneiden asuntojen lukumäärä.

2. Ikääntyvien toimintakyvyn edistäminen

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

Parannetaan kauniaislaisten ikäihmisten terveyttä, hyvinvointia ja elämänlaatua sekä kehitetään palvelurakennetta vastaamaan ikäihmisten yksilöllisiin tarpeisiin siten, että ikäihmiset voivat asua kodeissaan turvallisesti mahdollisimman pitkään. Ikäihmisten yksinäisyyttä lievennetään yhteisöllisiä toimintoja kehittämällä. Toteutetaan ikääntymispoliittista strategiaa 2011 – 2016.

- 2.2 Kaupungin kiinteistöjen ylläpito- sekä korjaustoimenpiteiden suunnitelmat laaditaan siten, että esteettömyysnäkökulma tulee huomioiduksi. Kaupungin taloudelliset mahdollisuudet tukea hissien rakentamista yksityisissä asuntoyhtiöissä jatkossakin selvitetään ja päätetään asunto-ohjelman vv. 2017-2021 päivitystyön yhteydessä.
- 2.3 Villa Bredan palvelukeskuksen saneeraus- ja laajennushankkeen toteutus etenee vuoden aikana jo varsin pitkälle kohti ennakoitua valmistumista alkuvuonna 2018 (yhdyskuntatoimi).

3. Kaupunkiympäristön ja keskustan viihtyisyyden kehittäminen

Vahvistetaan modernin huvilakaupungin identiteettiä ja kaupunkirakennetta ympäristöarvot ja perinteet huomioon ottaen. Tuetaan Kauniaisten pikkukaupungin luonnetta ja hyödynnetään sen mukaiset edut, kaikki on lähellä niin henkisesti kuin fyysisesti ja saavutettavissa ilman henkilöautoa. Toteutetaan yrittäjyys- ja elinkeino-ohjelmaa 2014-2017.

- 3.1 Keskusta 1-alueen viimeisen korttelin toteuttaminen etenee ja kaupunki valmistele sen aikatauluun yhteensovitetusti yleisten alueiden loppuunsaattamista. Kaupungintalokorttelin toteutusvaihtoehtoja tutkitaan ja kaavaluonnos asetetaan nähtäville.
- 3.2 Edistetään Kauniaisten kaupungin käytettävissä olevin keinoin kaupunkiradan ja itä-länsisuuntaisen pyöräilyn laatukäytävän toteuttamisedellytyksiä. Liityntäpysäköinnin palvelutasoa ylläpidetään ja pyöräilypysäköinnin tarjontaa lisätään tarvittaessa. Maankäytön tehostaminen ja mahdolliset tiivistämishankkeet keskitetään hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyyteen. Itsenäisyyden juhluvuosi 2017 näkyy kaupunkikuvassa kukkasipu-lein ja kesäkukin tehtävin sinivalkeisin istutuksin keväästä syksyyn.

Yleistä toimintaympäristöstä

Valtiovarainministeriön talousennusteen mukaan rakentamisessa on tapahtunut käänne parempaan ja alan työllisyysodotukset ovat hyvät. Rakentamisen kokonaistuotannon Suomessa arvioidaan vuonna 2016 kasvavan 3-4 %. Talonrakentamisen kustannustason arvioidaan nousevan maltillisesti. Joidenkin osatekijöiden, kuten betonielementtien, toimitusajoissa on jo esiintynyt pitenemistä, varsinkin pääkaupunkiseudulla yhtä aikaa käynnissä olevien suurien työmaiden vuoksi. Öljyn maailmanmarkkinahinta

on hieman kohonnut alhaisimmasta tasostaan, mutta se on edelleen pitkän aikavälin hintaseurannassa varsin edullinen.

Kiinteistöjen ylläpidon kustannukset ovat 2000-luvulla kohonneet kuluttajahintaindeksiä voimakkaammin, mutta viimeisten vuosien aikana nousu on maltillistunut. Kiinteistöverotuksen kiristyminen vaikuttaa suoraan kiinteistö-kustannuksiin niitä kohottavasti. Sähkön siirtohintojen kustannuksiin ennakoidaan prosentuaalisesti merkittäviä korotuksia.

Valtio, Helsingin seudun 14 kuntaa ja HSL-kuntayhtymä ovat kesäkuussa 2016 allekirjoittaneet uuden MAL-sopimuksen. Sopimuksen tarkoitus on yhdessä toteuttaa tavoitteet toiminnallisen kaupunkiseudun eheän yhdyskuntarakenteen, yhteisvastuullisen asuntopolitiikan ja toimivan liikennejärjestelmän edistämiseksi. Sopimuksessa on määritelty kuntakohtaiset sitovat asuntoasemakaavojen kerrosalamäärät, asuntotuotantotavoitteet, ARA-tuotannon tavoitteet ja asumisen ja asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet. Liikennejärjestelmä pohjautuu HLJ 2015-suunnitelmaan, kuitenkin niin, että merkittävin sopimuskaudella yhteisesti toteutettava investointi on Raide-Jokeri. Kauniaisten sitovaksi asuntokaavoituksen kerrosalaksi on sopimuksessa määritelty yhteisten laskentaperiaatteiden mukaisesti 8.250 kem/vuosi. Asuntotuotantotavoite koko kaudella on 288 asuntoa eli 72 asuntoa vuodessa keskimäärin. Näistä tuettua asuntotuotantoa tulee olla 30 % eli 86 asuntoa kauden aikana (21,5 vuosittain), joista 58 kpl (14,5 vuosittain) 40-vuotista vuokra-asuntotuotantoa. Kauniainen on ilmoittanut kaavoitustavoitteen olevan osaltaan epärealistinen, mutta tavoittelemansa asetettua asuntotuotannon määrää pienemmillä kaavamuutoksilla ja nykyisen kaavavarannon puitteissa niiden toteutusedellytyksiä parantamalla. Kauniaisten kannalta merkittävimmän seudullisen liikenneinvestoinnin, Espoon kaupunkiradan jatkeen, toteutusajankohta on edelleen avoin.

Kaavoituksella luodaan edellytykset MAL-sopimuksen mukaiselle asuntotuotannolle, palvelujen sijoittumiselle ja muulle kaupunkirakenteen kehitykselle. Kaupungin kaavoitusohjelma perustuu Kauniaisten maankäytön kehityskuvaan, jonka uudistettu tarkastelu on valmistunut vuonna 2015.

Uudistetussa kehityskuvassa on pyritty ennakkoluulottomasti tarkastelemaan koko Kauniaisten kaupunkirakennetta ja löytämään mahdollisuuksia hallittuun täydennysrakentamiseen hukkaamatta puutarhakaupungin ympäristön vahvuuksia: vehreyttä ja ihmisläheistä mittakaavaa. Seuraavaksi voidaan päivittää maankäytön yleissuunnitelmassa (MASU 2) pientalo-alueisiin ja kulttuurihistoriallisten arvojen turvaamiseen liittyvien kaavallisten tarkastelujen periaatteet. Asemakaavamuutoksilla asuntojen lisärakentamisen mahdollistamiseksi tuetaan paitsi seudullisten tavoitteiden toteuttamista, myös Kauniaisten omaa elinvoimaisuutta ja talouden tasapainotilaa asukasluvun ja verotulojen kasvun myötä. Asuntotuotannon ohjauksella voidaan myös pyrkiä vaikuttamaan väestörakenteen kehitykseen sitä tasapainottavalla tavalla. Kaupunki saa kaavamuutoksien yhteydessä tuloja rakennusoikeuden lisääntymisen ja sen myynnin kautta erityisesti omistamillaan alueilla. Lähtökohtana on, että yksityisten maanomistajien alueilla kaupunki perii osuuden kaavamuutoksien myötä saavutetusta arvonnoususta ja vähintään kaavamuutoksista aiheutuvat infrakustannukset ketaan maankäyttösopimusten kautta saatavilla tuloilla. Maankäyttösopimuksilla on mahdollista sopia laajemminkin kaavoituksen osapuolien välisistä oikeuksista ja velvollisuuksista.

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

Hyvin merkittävä muutos koko kunnallisessa toimintaympäristössä ja kuntataloudessa tulee olemaan sosiaali- ja terveystoimen ns. sote-uudistus, sekä samassa yhteydessä muut maakunnallisesti järjestettävät toiminnot. Tavoitteena on uuden mallin käynnistyminen vuonna 2019. Valmistelu on monilta osin vielä kesken.

Väestön ikääntyminen on merkittävä muutoskehitys myös Kauniaisissa. Villa Bredan alue on suunniteltu vastaamaan paremmin määrällisesti kasvavan vanhusväestön tarpeisiin. Villa Bredan palvelukeskus peruskorjataan ja laajennetaan ja viereiselle tontille rakennetaan asuntoja, joiden asukkaat voivat tarpeensa mukaan tukeutua viereisen palvelukeskuksen ja kotihoidon palveluihin. Villa Breda on Kauniaisten kaupungin taloussuunnitelmassa merkittävin rakennusinvestointikohde. Väestön ikääntymisen myötä myös ympäristön esteettömyyden vaatimukset lisääntyvät. Taloussuunnitelmassa varaudutaan julkisten tilojen ja alueiden parantamiseen myös esteettömyyden kannalta sekä yksityisten taloyhtiöiden hissiavustusanomuksiin.

Yhdyskuntatoimen toimialalla tehdään monipuolista yhteistyötä seudullisten toimijoiden, usein kuntayhtymien kanssa. Tällaisia ovat esimerkiksi joukkoliikenne (HSL), palo- ja pelastustoimi (LUP) ja ympäristöpalvelut (HSY, ESYT, MetropoliLab). Kauniainen maksaa osallisuudestaan yhteistyöhön kuntaosuuksia, jotka perustuvat sopimuksissa määritellyllä tavalla esim. väestöosuuteen ja/tai johdetaan kustannusten aiheuttamisperiaatteiden kautta. Nämä kuntaosuudet muodostavat merkittävän osan yhdyskuntatoimen käyttötalousarviomenoista. Kuntaosuuksien suhteellinen osuus vuosittaisista käyttötalousmenoista taloussuunnitelmakaudella on kasvamaan päin, jolloin liikkumavara kunnan omassa ohjauksessa olevien ja su-pistuvien määrärahojen suhteen vastaavasti vähenee.

Yhdyskuntatoimella on tyypillisesti vuosittain erilaisten hankkeiden vaiheista riippuen merkittäviä vaihteluita määrärahatarpeisiin. Näitä tarpeita ei ole mahdollista kattaa perustehtäviä tehostamalla, vaan ne vaativat erilliset määrärahavaraukset. Tilanne poikkeaa olennaisesti toiminnoista, joiden kustannusrakenne painottuu henkilöstökustannuksiin tai muuten vuosittain samankaltaisena toistuvaan toimintaan. Vastaava vaihtelu esiintyy myös tulopuolella kiinteistöjen myynnin ja maankäyttösopimuskorvausten kohdalla. Vuodelle 2017 tällaisia kertaluonteisia menoja ei budjetin laadinnan hetkellä ole tiedossa. Tulopuolella palataan normaalitasolle Koivuhovin suurimpien tonttien myynnin jälkeen.

Kauniainen on sitoutunut yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa vuoteen 2030 ulottuvaan ilmastostrategiaan ja sen pohjalta laadittuun toimintaohjelmaan, jonka tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2020 mennessä 20 % vuoden 1990 tasosta sekä saada aikaan hiilineutraali pääkaupunkiseutu vuonna 2050. Energiatehokkuuden parantamisella on tässä merkittävä rooli, ja se otetaan aina hankkeiden suunnitteluvaiheessa huomioon. Tulevat korjausrakentamishankkeet pohjautuvat suunnitelmalliseen kiinteistönpitoon ja energiaterhokkuuden arviointiin osana muita korjauksia sekä teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltuihin ratkaisuihin. Uudisrakentamisen ratkaisussa energiaterhokkuus on aina lähtökohta.

Kuntatekniikan hoitovastuulla olevat kadut, puistot ja yleiset alueet ovat lisääntyneet viime vuosina valmistuneiden investointien myötä. Merkittävimmät kohteet ovat keskustan uudet yleiset alueet puistoinen, Thurmanipuisto, päärautatieaseman liityntäpysäköintialue, Sansinpellon puistoalue, Bensowipuisto, Venevalkamantien puisto ja Kauniaistentien itäpäähän kunnossapito (aiemmin ELY-keskuksella).

Itsenäisyyden juhluvuosi 2017 näkyy kaupunkikuvassa kukkasipulein ja kesäkuin tehtävin sinivalkoisin istutuksin keväästä syksyyn. Satavuotiasta Suomea juhlistetaan istuttamalla Tulevaisuuden juhluvuosi osana koko Suomen laajuista istutuskampanjaa.

Toimintaympäristömuutoksista Kauniaisille erityisen merkittävä on ympäröivän Espoon kehitys. Uusia asunto- ja työpaikka-alueita, palveluita sekä kaupallisia keskuksia kaavoitetaan ja rakennetaan tarvittavine liikennejärjestelyineen Kauniaisten välittömään lähiympäristöön. Ne tuonevat valmistuttuaan mukanaan joitakin ei-toivottuja seurauksia esim. lisääntyvän liikenteen, väylien ruuhkautumisen ja melun muodossa, mutta myös mahdollisuuksia monipuolistuviin lähipalveluihin ja Kauniaisten keskustan liikkeiden menestymiseen ostovoiman lisääntyessä. Uhkana voi toisaalta olla myös uusien kaupallisten palveluiden vetovoima kilpailijana Kauniaisten oman keskustan liikkeille. Kauniainen onkin lausunnoissaan esittänyt kaupallisen palveluverkon kehittämistä lähipalveluita tukevaan suuntaan, sekä ilmoittanut haluavansa olla mukana lähiliikenneväyliensä suunnittelussa, mm. Turuntien ja Jorvin alueilla.

Tietotekniikan ja sähköisen asiakaspalvelun lisääntyvä hyödyntäminen toiminnassa luo kuntalaisille mahdollisuuksia asioida heille parhaiten sopivana aikana ja on kaupungin strategisten tavoitteiden mukaista. Samalla kuitenkin kasvatetaan kaupungin kiinteitä kustannuksia, joten on harkittava tarkkaan mitkä uudet it-järjestelmät ovat tarkoituksenmukaisia.

Yhdyskuntatoimen koko organisaation toiminnassa painotetaan yhteisesti seuraavia lähtökohtia:

- Kaikessa toiminnassa suunnitelmallisuus ja pitkäjänteisyys
- Viihtyisä ja hyvinhoidettu kaupunkiympäristö
- Projektien, niiden kustannusten ja laatutason huolellinen ohjaus ja valvonta
- Kaikessa toiminnassa olennaista asiakasnäkökulma ja toiminnan vaikuttavuus kauniaisilaisille
- Resurssien riittävyyden varmistaminen ja toiminnan haavoittuvaisuuden vähentäminen organisaatiota ja palveluiden tuotantotapoja kehitettäessä
- Tietotekniikan nykyistä suurempi hyödyntäminen asiakaspalvelussa ja prosesseissa
- Erinomainen työilmapiiri

Henkilöstökustannuksia alentaa valtion kilpailukyky sopimuksen ratkaisu, jonka mukaan julkisen sektorin lomarahoja leikataan 30 % määräajaksi 2017-2019. Palkat pysyvät nykyisen sopimuskauden ja sen jatkon ajan ennallaan. Työaika pitenee 24 tuntia vuodessa.

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

Merkittävä osa yhdyskuntatoimen tuottamien palveluiden käyttötalouskustannuksista aiheutuu kaupungin eri hallintokuntien käytössä olevien toimitilojen ylläpidosta. Kiinteistöjen määrällä on luonnollisesti myös suora vaikutus kaupungin investointiohjelmaan, vähintään yllä- ja kunnossapitoinvestointien kautta. On ilmeistä, että jatkuvasti kohoavien kiinteistökustannusten kasvun pysäyttämiseksi on tarkasteltava kaupungin toimitilojen tilankäyttöä kriittisesti ja tavoiteltava sen tehostamista, käytännössä määriteltävä kiinteistöt, joista voidaan luopua. Tilankäytön mahdollinen tehostaminen ei kuitenkaan ole yksin yhdyskuntatoimen toimialan ohjattavissa, vaan se lähtee tiloissa toimivien yksiköiden tarpeista ja mahdollisuuksista muokata toimintaansa sekä sopeutumisesta tilojen yhteiskäyttöön. Tämä yhteistyö onkin käynnistetty, mutta toteutuminen vie aikaa.

Ottaen huomioon investointisuunnitelmaan sisältyvät uudisrakennus- ja laajennushankkeet (Villa Breda, Kasavuoren koulukeskus) ja tarveselvityksissä esitetyt laajennushankkeet (koulut), on suuntaus kuitenkin päinvasainen, toimitilaneliöt ja kiinteistökustannukset tulevat edelleenkin kasvamaan.

Toimialan suorite- ja tunnuslukuja on pyritty kehittämään tuottavuustavoitteen seurannan kannalta tarkoituksenmukaisempaan ja kustannuspainotteisempaan suuntaan.

Käyttötalousarvio 2016

Tuotot

Lautakuntatason tuloarvio ilman tonttimyyntejä ja maankäyttösopimuskorvauksia on n. 11,8 miljoonaa euroa, mikä vastaa toimialalle asetettua kehysraamia.

Yhdyskuntatoimen tuotot muodostuvat erinäisten palveluiden myötä saatavista myyntituotoista, vuokratuotoista sekä tonttimyyneistä. Ulkoiset tuotot noudattavat pitkälti edellisvuosien tasoa lukuun ottamatta tonttimyyneistä saatavia tuottoja. Tonttien myyntivoitot sekä maankäyttösopimuskorvaukset, suuruudeltaan 1,6 miljoonaa euroa, sisältyvät toimialan käyttötalouden kokonaisarvion mukaisesti toimintatuottoihin, sen sijaan ne eivät sisälly toimialalle asetettuun kehysraamiin. Toimialan palvelutaksojen hinnat on tarkistettu vastaamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja taksoja on tarpeellisin osin korotettu indeksikorotuksen mukaisesti.

Menot

Lautakunnan alustava menoarvio on 10,921 miljoonaa euroa KH:n asettaman menoraamin ollessa 10,959 milj. euroa. Talousarvio on laadittu tiukkaa taloudenpitoa noudattaen kustannustehokkuus, toiminnan tehostaminen sekä tuloksellisuus huomioiden. Toiminnan suunnittelussa on keskitytty perustehtävien suorittamiseen huolellisesti, uusia menoeriä välttäen. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu tiedossa olevat toiminnan muutokset sekä kustannustason kehitys.

Henkilöstömenot

Henkilöstösuunnitelman mukaiset vakinaisten toimien ja virkojen palkkasummat sisältyvät budjettiin. Toimialojen budjettiin on edellisvuoden tapaan sisällytetty lomapalkkavelat ja niiden sivukulut sekä varhais- ja eläkeperusteiset eläkemaksut. Lisäksi henkilöstömenoja arvioitaessa on huomioitu kilpailukyky sopimuksen mukainen lomarahojen leikkaus 30 %:lla.

Palvelujen ostot

Maankäytön palvelujen ostot on mitoitettu vastaamaan vuoden 2017 maankäytön suunnittelun tarpeita. Kaupungin vastuulla olevien varautumis- ja väestönsuojelutehtävien sekä päivitetyn valmiussuunnitelman edellyttämiin korjaus- ja kunnostustoimenpiteisiin on vuodesta 2014 alkaen sisällytetty vuotuinen 50 000 euron suuruinen määräraha (Yt-hallinto). Kaupungin hallinnoimien tilojen vuosikorjaustarpeista on tullut edellisvuosien tapaan runsaasti esityksiä käyttäjähallintokunnilta ja toteutusvarauksia on sisällytetty käyttötalouteen mahdollisuuksien mukaan. Ennalta arvaamattomiin vuosikorjauksiin varattua määrärahaa on korotettu viime vuoden tasosta, reagoiden aiempiin kommentteihin niin kiinteistöjen käyttäjiltä kuin päättäjiltä sekä tarkastuslautakunnan vuoden 2014 arviointikertomuksessa esiin nostamaan huoleen kiinteistöjen kunnossapidon määrärahojen riittävydestä. Katujen ja yleisten alueiden kunnossapitoon varattu määräraha vastaa edellisvuosien tasoa.

Aineet ja tarvikkeet

Energian (sähkö & lämpö) hinta on arvioitu talousarvion valmisteluaikaisen, edellisvuotta vastaavan hintatason mukaan, lukuunottamatta sähköenergian siirtohintaa, johon on varattu ilmoitetun mukainen merkittävä korotus.

Avustukset

Kaupungin asunto-ohjelmaan 2012-2016 sisältyy periaate, jonka mukaan kaupunki tukee hissien rakentamista varaamalla vuosittain erillisen määrärahan hissiavustuksia varten. Valtio on toistaiseksi myöntänyt rahoitusta vähintään 3-kerroksisiin asuinrakennuksiin hissiä rakennettaessa 50 % kustannuksista. Näissä tuen piiriin hyväksytyissä kohteissa Kauniainen myöntää lisäksi 10 % hissiavustusta. Budjettivaraus on vuosittain mitoitettu tiedossa olevien hankkeiden mukaisesti. Viime vuonna hissejä asennettiin neljään eri taloyhtiöön. Vuoden 2017 määrärahavaraus on 35.000 euroa.

Kuntaosuudet

Palvelujen ostoihin sisältyy useita toimialan toiminnan suunnittelusta ja budjetointiraamista riippumattomia menoeriä, jotka perustuvat kaupungin ja palvelun toimittajan väliseen ostopalvelusopimukseen sekä kaupungin asukasluvuun, ja jotka ovat yhteenlaskettuina euromääräisesti varsin merkittävät. Näitä ovat ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon asiantuntijapalvelut ja kuntaosuudet (ESYT 66.700 euroa, Metropolilab n. 7.000 euroa), HSY:n seutu- ja ympäristötiedon (42.000 euroa), HSL:n julkisen liikenteen sekä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palo- ja pelastus-

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

toiminnan kuntaosuudet. Viimeksi mainittuu tarkentuu talousarvioprosessin aikana, varaus vuodelle 2016 oli 613.668 euroa.

HSL esittää uusimmassa toiminta- ja taloussuunnitelmaluonnoksessaan Kauniaisten kuntaosuudeksi vuonna 2017 vähennysten jälkeen 616.000 euroa. Arvio on yllättäen vuoden 2016 budjettivarausta (781.000 euroa) vähemmän ja pienempi kuin aiemmin on ennustettu (vuosi sitten ennuste oli 921.000 euroa), perustuen ainakin osittain kuntakohtaisten edellisten vuosien ylijäämien käyttöön osuutta pienentävänä tekijänä. Arvio saattaa kuitenkin olla ylioptimistinen, ja HSL-kuntaosuuteen onkin varattu 100.000 euroa enemmän kuin HSL esittää. Vuonna 2018 kuntaosuus olisi HSL:n esittämän mukaisesti 605.000 euroa (aiemmin 972.000 euroa) ja vuonna 2019 614.000 euroa. Näihin kuntaosuuslaskelmiin ei ole sisällytetty uuden, aikaisintaan v. 2017, mutta todennäköisesti vasta vuonna 2018 käyttöön otettavan vyöhykemallin vaikutuksia, jotka tähänastisten arvioiden mukaan nostavat Kauniaisten kuntaosuutta huomattavasti, jopa 600.000 euroa vuositasolla. Kuntaosuudet ovat olleet ennusteissa voimakkaassa kasvussa johtuen suurien joukkoliikennehankkeiden (Kehärata, Länsimetro) käyttöönoton aiheuttamasta infrakustannusten kasvusta osana kuntaosuuksia.

Käyttötalouden taloussuunnitelma vuosille 2017-2018

Taloussuunnitelmavuosien mukaiset määrärahat perustuvat yleisindeksiä vastaavan kustannustason nousulle. Poikkeuksen muodostavat tonttien myyntivoitot, konekaluston vaihtohyvitykset sekä mm. edellä selvitetty yhteistoiminnalliset kuntaosuudet. Vuosien 2017–2020 taloussuunnitelmaan sisältyy tonttien myynnit osoitteessa Koivuhovintie 7 (Espoo) v.2017, Gallträskin alueella v. 2018–2019 sekä v. 2020 pientalotontit osoitteissa Riistarinne 4 ja Jondalintie 16.

Investointisuunnitelma vuosille 2017-2019(21)

Kuten edellä todettiin, kaupungin voimassa oleva investointiohjelma on varsin raskas. Suunnittelukaudelle ei voi ottaa uusia hankkeita muutoin kuin siirtämällä jo hyväksytyjä hankkeita suunnittelukauden ulkopuolelle. Rakennusinvestoinneista tulee aina olla hyväksytty tarveselvitys ennen kuin hankkeelle voidaan varata suunnittelumäärärahaa investointiohjelmaan ja tarkentaa toteutusajankohtaa sekä toteutukseen tarvittavaa määrärahaa. Lopullisen investointiohjelman tulevalle vuodelle vahvistaa KV talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Tarveselvityksen laadinnasta vastaa aina hankkeen käyttäjälautakunta ja investointien suunnittelun tulee olla kiinteä osa sen toiminnan ja talouden suunnittelua (Rakennusinvestointihankkeiden toteutusohje, KV 1.2.2010 § 4).

Voimassa olevan investointiohjelman lisäksi mm. kouluilla on vireillä useita tarveselvityksiä. Myös päiväkotiverkoston uudistaminen ja kaupunkiratahanke toteutuessaan lisäävät paineita kaupungin investointiohjelmaan jatkossa. Lisäksi kaupungin kiinteistö-kannassa on mittaviakin rakenne- ja taloteknisiä korjaustarpeita, jotka eivät toistaiseksi sisälly hyväksytyyn investointiohjelmaan ja jotka eivät ole toteutettavissa vuosittaisen yllä- ja kunnossapitoinvestointeihin varattavan määrärahan puitteissa. Tämä

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

tarkoittanee sitä, että jo investointiohjelmaan sisällytetyt hankkeita joudutaan harkitsemaan uudelleen.

Vuotuisen investointitason harkinnassa on kyse paitsi yleisen rahoituksen riittävydestä, myös resurssien jakamisesta oikein käyttötalouden ja investointien kesken. Investoinneilla on aina merkittävä vaikutus myös käyttötalouteen. Riittävään käyttötalouden tasoon on varauduttava niin, että jo olemassa olevien ja uusienkin kiinteistöjen tai julkisen käyttöomaisuuden kunnossapidosta ei jouduta tinkimään liian korkean investointitason vuoksi, eikä korjausvelkaa pääse kertymään. Korjausvelka kasvattaa luonnollisesti painetta tuleville suuremmille investointihankkeille.

Investointien rahoittamisessa voitaneen osittain hyödyntää tonttien myynneistä ja maankäyttösopimuskorvauksista saatavia tuloja. Kaupungilla on jonkin verran potentiaalia, joka on kartoitettu Maankäytön ja asumisen kehityskuvatyön yhteydessä. Koivuhovin alueen kertaluonteisen ja poikkeuksellisen suuren tonttimyynnin toteuduttua seuraava merkittävämpi kehityskohde voisi olla kaupungintalokorttelin alue. Vuosien 2017–2020 taloussuunnitelmaan sisältyvät tonttien myynnit ovat suhteellisen pieniä. Esitetyt myynnit sijaitsevat osoitteessa Koivuhovintie 7 (Espoo) v. 2017, Gallträskin alueella v. 2018–2019 sekä v. 2020 osoitteissa Riistarinne 4 ja Jondalintie 16.

Investointiosassa esitetään taulukkoon kootusti toistaiseksi tiedossa olevat lautakuntien investointihanke-esitykset sekä niiden kokonaiskustannusarviot investointiryhmittäin. Lähtökohtana on käytetty vuoden 2016 talousarviossa hyväksyttyä suunnitelmaa. Listaus täydentynee kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston budjettikäsittelyihin mennessä. Hankkeiden määrärahojen kohdistamista taloussuunnitelmavuosille on tarkasteltu myös niiden toteutusvalmiuden kannalta.

Talonrakennushankkeet esitetään hankekohtaisesti. Kaupungin merkittävien investointihanke suunnitelmakaudella on Villa Bredan palvelukeskuksen saneeraus ja laajennus. Alueella on käynnissä myös yksityisenä hankkeena uusien kerrostalojen rakentaminen. Koulujen peruskorjaus etenee vuosittain suunnitelmallisesti. Vuosina 2017-2018 suunnitellaan ja toteutetaan Mäntymäen koulun ruokalan laajennus monitoimitilaksi. Ruotsinkielisen koulukeskuksen liikuntatila saneerataan vuonna 2017 ja H-osan fysiikka- ja kemianluokkien varustelu ajanmukaistetaan vuonna 2018. Kaupungintalon saneeraushankkeen vuodelle 2017 osoitettu määräraha esitetään toistaiseksi poistettavaksi, sillä toteutusratkaisut ovat vielä avoinna ja tarkentuvat kaupungintalokorttelin kaavoituksen myötä. Uimahallin käyttöikää pyritään jatkamaan 5-10 vuodella korjaamalla akuuteimmat puutteet vuonna 2017. Samanaikaisesti jatketaan tulevan uimahalliratkaisun vaihtoehtojen kartoittamista. Vuodelle 2018 osoitettu määrärahavaraus esitetään tässä vaiheessa poistettavaksi.

Jokavuotinen rakennusten yllä- ja kunnossapitoinvestointien listaus on osa investointiohjelmaa, perustuen kiinteistöjen PTS-suunnitelmissa ja kuntoarvioissa esiin tulleisiin korjaustarpeisiin. Kiinteistökohtaiset korjaustarpeet on esitetty aiempaa yksityiskohtaisemmin. Korjausvelan kasvun hillitsemiseksi esitetään määrärahaan 200.000 euron vuosittaista korotusta. Hyväksytyn talousarvion mukaista työohjelmaa laadittaessa

harkitaan toteutuskokonaisuuksia ja toteutuksen ajankohtia, pyrkien mm. järkeviin kiinteistökohtaisiin remontteihin tai kaupungin kiinteistömässän kannalta edullisiin teemoihin, jolloin urakoita voidaan yhdistää. On kuitenkin huomattava, että korotettunakaan määräraha ei tule riittämään kaikkiin korjaustarpeisiin, vaan suurimmat korjauskokonaisuudet joudutaan esittämään jatkossa omina, uusina investointihankkeinaan, mikä entisestään lisää tarvetta hankkeiden keskinäiseen priorisointiin ja joidenkin hankkeiden lykkäämiseen tai niistä kokonaan luopumiseen.

Julkisen käyttöomaisuuden hankkeet (liikenneväylät, viheralueet, muu infrastruktuuri) on esitetty alustavasti luettelona, joka täsmentyy yhdyskuntalautakunnan hyväksymäksi työohjelmaksi budjetin tultua vahvistetuksi. Kadunrakennuskohteiden määrittely ja ajoitus liittyy olennaisesti merkittävimpiin rakennushankkeisiin sekä pääväylien kunnostustarpeisiin. Lisäksi vuosittainen määräraha on tarkoitettu sisältämään varauksen liikenneturvallisuuden edistämiseen, suunnitteluun, valaistukseen ja päällystämiseen sekä toistaiseksi nimeämättömille pienille kadunrakennushankkeille. Vuodelle 2017 esitetään vielä pientä erillistä 100.000 euron määrärahaa Koivuhovin kaava-alueen talonrakennusta edeltävän infrastruktuurin toteuttamiseksi jatkona edellisvuosien vastaavalle määrärahalle.

Viheralueinvestointien määrärahan käyttösuunnitelma esitetään vastavasti alustavana kohdeluettelona.

Ajantasainen konekalusto on kunnossapitoyksikön jokapäiväinen työväline viihtyisän kaupunkiympäristön ylläpidossa. Konekaluston investointiesitys perustuu pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen kalustohankintojen optimointiin, jossa on otettu huomioon paitsi kalustoon kohdistuvat toiminnalliset tarpeet ja käytettävyys, myös korjauskustannusten ja koneista saatavien vaihtohyvitysten määrät. Vaihtohyvityksen osuus kirjataan käyttötaloutteen myyntivoittojen alle.

Henkilöstösuunnitelma vuosille 2016-2018

KH:n linjauksen mukaisesti kaupungin toiminnot tulee lähivuosina järjestää siten, että kaupungin henkilöstön kokonaislukumäärä ei kasva ellei voi osoittaa että palvelutarve edellyttää sitä. Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion suunnittelukaudelle ml. eläköityminen. Lisäksi siinä arvioidaan henkilöstön määrää ja osaamista suhteessa toimintaan ja palvelutuotannon tavoitteisiin. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan toiminnan mahdollisen lakisääteisen mitoituksen lisäksi seudullinen vertailu. Eri ammattiryhmien välisiin työnjakoihin tulee myös kiinnittää huomiota. Samalla toimintaa tarkastellaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä sukupuolivaikutusten näkökulmasta.

Yhdyskuntatoimen henkilöstömäärä on suunnitelmakaudella edellisten vuosien tapaan 57,0 henkilöä. Tehtävät saadaan suoritettua tällä mitoituksella lukumäärää kasvattamatta, mutta myöskään vähennyksiin ei nykyisten tehtävien vaatimusten kannalta ole mahdollisuutta. Henkilöressurssien riittävyys on paikoin varsin niukka, mikä tarkoittaa toiminnan herkkää haavoittuvaisuutta. Ongelmana viime vuosina on ollut myös osaavan henkilökunnan vaikea saatavuus, mikä tarkoittaa sitä, että

Yhdyskuntalautakunta

§ 70

16.08.2016

sijaistustilanteissa, mutta myös vakituisen henkilökunnan rekrytoinnissa on ollut vaikeuksia. Vajaamiehitys luonnollisesti kuormittaa työssä olevaa henkilökuntaa. Yhdyskuntatoimen henkilöstösuunnitelma tulee sisältymään talousarvion koko kaupungin henkilöstöosioon. Henkilöstösuunnitelma käsitellään henkilöstöjaostossa ennen varsinaista KH:n budjettikäsittelyä. Henkilöstösuunnitelman lisäksi toimialat käyttävät kesä- ja kausityöntekijöitä sekä tarvittaessa lomasijaisia ja/tai projektityöntekijöitä.

Yhdyskuntatoimen henkilöstömitoitus on tehtävien laajentuessa sekä vilkkaan kaavoituksen ja rakentamisen kaudella onnistuttu pitämään yli 10 vuoden takaisella tasolla (v. 2003 57,5 henkilöä, v. 2015 57,0 henkilöä). Vastaavana ajanjaksona koko kaupungin henkilöstömäärä on kasvanut n. 83 henkilöllä. Kaupungin kiinteistökanava on vastaavana ajanjaksona kasvanut 10.000 m²:llä sekä kaupungin infrastruktuuri laajentunut uusilla puistoilla, yleisillä alueilla ja kevyen liikenteen väylillä. Tämä tarkoittaa luonnollisesti toiminnan ja henkilöresurssien käytön tehostumista. Tehtävien sisältöä ja toimintatapoja on muokattu vuosien varrella tarpeen mukaan. Infrastruktuurihankkeiden saneerauskohteissa ja maanrakennusurakoissa ei käytetä enää ulkopuolisia valvojia. Niin infrapuolen kuin talonrakennuksen pienkohteissa on myös vähennetty ostopalveluja ulkopuolisilta urakoitsijoilta ja lisätty oman henkilökunnan työpanosta mahdollisuuksien mukaan. Tämän kehitetyn toimintamallin hyödyt konkretisoituvat arjessa kustannustehokkaampana toimintana ja tulokset näkyvät myös työntekijöiden kasvaneena työmotivaationa.

KH on päättänyt kokouksessaan 27.5.2014 luopua täyttölupamenettelystä perustettujen, talousarviossa hyväksytyjen vakanssien osalta. Kaupunginjohtajan myöntämä täyttölupa edellytetään kuten ennenkin tilapäisiin ja määräaikaisiin tehtäviin, joita ei ole talousarvion henkilöstösuunnitelmassa huomioitu.

Liitteet

Yhdyskuntatoimen TAE 2017 ja TS vuosille 2018-2019(21)

YTJ:

Lautakunta käy asiasta keskustelua ja merkitsee asian valmistelun tiedoksi. Lautakunnan jäsenten kirjalliset kommentit pyydetään toimittamaan toimialajohtajalle 24.8. mennessä. Lopullinen KH:n hyväksyttäväksi toimitettava talousarvioesitys käsitellään seuraavassa kokouksessa 30.8.2016.

Kokouksessa jaettiin pöydälle tarkennettu versio strategisten tavoitteiden osalle.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali

YLK Strategiset tavoitteet TAE 2017
Henkilöstösuunnitelma YLK TAE 2017
YLK Käyttötalous TAE 2017
YLK Investoinnit TAE 2017

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kauniaisten kaupungin kirjaamosta (katso yhteystiedot oikaisuvaatimusohjeen alla).

Muutoksenhakukiellot ja kieltojen perusteet

Kuntalain 91 §:n (365/1995) mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 66-70

Muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja lakiviittaukset:

Oikaisuvaatimusohje

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi kuntalain 89 §:n 1 mom. (365/1995) mukaan tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Työsopimussuhteeseen ottamisesta tai päättämisestä voidaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus vain jos perusteina ovat, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja yhteystiedot:

Yhdyskuntalautakunta

Kauniaisten kaupunki	Sähköposti:	kirjaamo@kauniainen.fi
Kirjaamo	Puh.	09 50561
Kauniaistentie 10	Faksi:	09 5056 535
PL 52, 02701 KAUNIAINEN	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–15.45

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja muoto

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava 1) päätös, johon haetaan oikaisua, 2) se, millaista oikaisua vaaditaan ja 3) millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitusosoitus

Alla mainittuihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valitusperusteena ei voida käyttää sitä, että päätös on yksityisoikeudellisten säännösten vastainen. Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Muun lain nojalla tehdyn oikaisuvaatimuksen tai valituksen osalta muutoksenhakuoikeus määräytyy sen lain mukaan.

Valitusviranomainen

Viranomainen, jolle valitus tehdään, ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus	Sähköposti:	helsinki.hao@oikeus.fi
Tuomioistuimet-talo	Puh.	029 56 42000
Kirjaamo	Faksi:	029 56 42079
Radanrakentajantie 5	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–16.15
00520 HELSINKI		

Kunnallisvalitus, pykälät:	Valitusaika	30	päivää
Hallintovalitus, pykälät (katso erillinen muutoksenhakuohje)	Valitusaika		päivää

Muu valitusviranomainen (katso erillinen muutoksenhakuohje)

pykälät	Valitusaika	päivää
----------------	-------------	--------

Kunnallisvalitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava valitusviranomaisen kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Kunnallisvalituksen sisältö ja muoto

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot,
- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan,
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta ja postiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun (1.1.2016: 250 euroa).